

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

14 Mayıs 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, tüm annelerin Anneler Günü'nü kutladığına, vefat eden TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, terörsüz Türkiye hedefinin hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ettiğine, Komisyonun 28'inci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalara, bugünkü gündemine ve itiraza uğrayan Başkanlık Divanı kararlarının Komisyonunda görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-11505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

2.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının Kararlarına itirazına ilişkin görüşme

3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 6872, 6892, 8021 ve 8715 sayılı Kararlarına itirazına ilişkin görüşme

4.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

5.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14720) numaralı Dilekçe üzerinden karara bağlanan 23 dilekçe ile aynı konudaki (D28-15863) numaralı Dilekçeler hakkında Başkanlık Divanının kararlarına itirazına ilişkin görüşme

6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15676) numaralı Dilekçe hakkında Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

7.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16085) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8629 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

8.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16710) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8695 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16306) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli 8374 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14932) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-13088) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12533) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

13.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12636) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6655 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12537) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

15.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16061) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

16.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16616) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/03/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

IV.- KARARLAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-11505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

- 2.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-15505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 5.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı Kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-14720) numaralı Dilekçe'yle aynı mahiyetteki 24 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2005 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-15676) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 7.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli 8629 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16085) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 8.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8691 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16710) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8374 sayılı Kararına itirazı üzerine görüşülen (D28-16306) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-14932) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-13088) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-12533) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 13.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2004 tarihli ve 6655 sayılı Karar'ına itirazı üzerine görüşülen (D28-12636) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-12537) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 15.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16061) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar
- 16.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16616) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU

-----0-----

3'üncü Toplantı
14 Mayıs 2025 Çarşamba

-----0-----

I. GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu saat 14.33'te açıldı.

Komisyon Başkanı Sunay Karamık, tüm annelerin Anneler Günü'nü kutladığına, vefat eden TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, terörsüz Türkiye hedefinin hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ettiğine, Komisyonun 28'inci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalara, bugünkü gündemine ve itiraza uğrayan Başkanlık Divanı kararlarının Komisyonda görüşülme usulüne ilişkin açıklama yaptı.

Gündemin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında,

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-11505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-11505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının Kararlarına itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçenin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 6872, 6892, 8021 ve 8715 sayılı Kararlarına itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçenin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-15505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, (D28-14720) numaralı Dilekçe üzerinden karara bağlanan 23 dilekçe ile aynı konudaki (D28-15863) numaralı Dilekçeler hakkında Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının Kararlarına itirazlarına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-14720) numaralı Dilekçe ile aynı konuya ilişkin 24 dilekçenin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15676) numaralı Dilekçe hakkında Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-15676) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16085) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8629 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-16085) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16710) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8695 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-16710) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16306) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli 8374 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-16306) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14932) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-14932) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-13088) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-13088) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12533) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-12533) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12636) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6655 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-12636) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12537) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-12537) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16061) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-16061) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16616) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/03/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme yapıldı.

(D28-16616) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağı kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 17.12'de son verildi.

14 Mayıs 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.33
BAŞKAN: Sunay KARAMIK (Adana)
BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Salih DAL (Kilis)
SÖZCÜ: Süleyman ŞAHAN (Yozgat)
KÂTİP: Behiye EKER (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları ve kıymetli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 28'inci Yasama Dönemindeki 7'nci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, tüm annelerin Anneler Günü'nü kutladığına, vefat eden TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, terörsüz Türkiye hedefinin hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ettiğine, Komisyonun 28'inci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalara, bugünkü gündemine ve itiraza uğrayan Başkanlık Divanı kararlarının Komisyonunda görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, geçtiğimiz pazar günü Anneler Günü'ydü. Annelik yeri doldurulamayan, değeri hiçbir şeyle ölçülemeyen, dünyadaki en yüce duygulardan biri. Bu vesileyle, şehit ve gazilerimizin anneleri başta olmak üzere, hayatlarını ailelerine adanmış, her zaman en büyük saygıyı hak eden tüm annelerimizin Anneler Günü'nü kutluyorum. Ebediyete irtihal etmiş tüm annelerimizi de rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 3 Mayıs 2025 günü vefat eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, kederli ailesi ve sevenleri başta olmak üzere DEM PARTİ Grubuna ve yüce Meclisimize bir kez daha başsağlığı diliyorum. Merhum Sırrı Süreyya Önder'in özellikle son dönemde büyük emek verdiği "terörsüz Türkiye" hedefinin gerçekleşmesi ülkemizin huzuruna, millî birlik ve kardeşliğimize ebedi bir hizmet olacaktır. Bu hedefe Allah'ın izniyle ulaşacağımıza da yürekten inanıyorum. Bu minvalde PKK'nın silah bırakma ve kendini feshetme kararını açıklaması, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin çağrısıyla başlayıp Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın iradesi ve liderliğinde yürütülen terörsüz Türkiye sürecinin önemli bir aşamaya geldiğini de göstermektedir. Sürecin sağlıklı ve kesintisiz bir şekilde ilerlemesi için devlet kurumlarımızın gerekli tüm önlemleri alacağına, atılacak adımların titizlikle ve şeffaflıkla gerçekleşeceğine inanıyorum. Terörsüz Türkiye sürecinin ülkemiz ve bölgemiz adına hayırlı sonuçlar doğurmasını da temenni ediyorum.

Değerli üyelerimiz, bugünkü toplantımızın gündemi 8 Mayıs 2025 Perşembe günü sizlere yazılı olarak iletilmiş ve ayrıca TBMM uzantılı e-posta adresinize de gönderilmiştir. Bilindiği üzere, Komisyonumuz anayasal dilekçe hakkının kullanılması kapsamında vatandaşlarımız ve karşılıklılık esası çerçevesinde Türkiye'de yerleşik yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilek ve şikâyetleri incelemektedir. Komisyonumuza başta e-dilekçe sistemi olmak üzere posta, elden, faks ya da milletvekilleriyle kurumlar üzerinden dilekçeler gelmektedir. 28'inci Yasama Dönemi'nde Komisyonumuza gelen toplam başvuru sayısı 13 Mayıs 2025 tarihi itibarıyla 18.949'a ulaşmış bulunmaktadır. Komisyonumuza gelen dilekçeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesinde belirtilen hükümler kapsamında öncelikle Komisyonumuzun Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı marifetiyle inceleyerek belli bir konuyu ihtiva etmeyen, yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren, yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan, yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen, kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlamaktayız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı ve 117'nci maddeleri gereğince Komisyon Başkanlık Divanı, bu kararlarını bastırır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtır. Dağıtım tarihinden itibaren on beş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşir ve durum dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir. Komisyon Başkanlık Divanının 116'ncı maddenin dışında gördüğü dilekçeler ile aynı madde gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir. Komisyon Genel Kurulu, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce 116'ncı madde hükmü gereğince inceleyerek karar konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.

Anılan hükümler doğrultusunda ilki 18 Temmuz 2023 tarihinde, sonuncusu ise 25 Nisan 2025 tarihinde olmak üzere 35 Başkanlık Divanı toplantısı yapılmış, 16.928 dilekçe hakkında 9.046 Başkanlık Divanı kararı alınmış ve 35 cetvel hâlinde yayınlanmıştır. 185 dilekçe ise mevzuata uygun olmadığı ya da mükerrer olduğu gerekçesiyle hıfz edilmiştir. Bastırılan Başkanlık Divanı karar cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin bilgisine sunulmuş olup dağıtım tarihinden itibaren on beş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşerek durum dilekçe sahiplerine iletilmiştir. Başkanlık Divanınca dilekçenin görüşülemeyeceğine ilişkin alınan 92 karara süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle ilgili dilekçelerin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği de hasıl olmuştur. İtiraza uğraması nedeniyle Komisyon Genel Kuruluna sevk edilen kararlardan 31'ini görüşmek üzere bugünkü toplantımızın gündemine almış bulunuyoruz.

Bugünkü toplantımızın gündemine ilişkin verilen bilgilerin ardından gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmındaki işlerin görüşülmesine geçiyorum.

Bilindiği üzere, 8 Mayıs 2025 Perşembe günü dağıtılan çağrı yazımızın ekinde gündemimize aldığımız, itiraza uğrayan Başkanlık Divanı kararlarını "CD" ortamında sizlere göndermiştik.

Gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan işleri sırasıyla görüşürken öncelikle Komisyonumuzu dilekçeyle ilgili yapılan işlemler hakkında bilgilendirmek üzere bir yasama uzmanına, ardından itirazda bulunan milletvekillerine, son olarak da nihai değerlendirme yapılması için üyelerimize söz vereceğim. Yapılan değerlendirmeler sonrasında varsa önerenin işleme alınması neticesinde karar aldıktan sonra diğer gündem maddesine geçeceğiz.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-11505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmının ilk sırasında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın öğretmenlere fiilî hizmet süresi zammı uygulanması konulu (D28-11505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

İlgili yasama uzmanına söz vereceğim.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Yardımcısı Aylin Gülman Şener'e söz veriyorum.

Buyurun Aylin Hanım.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI AYLİN GÜLMAN ŞENER - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 26 Eylül 2024 tarihli ve (D28-11505) numaralı Dilekçe'de özetle emeklilik bakımından bazı meslek grupları için uygulanan fiilî hizmet süresi zammının öğretmenlere de uygulanması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 31/5/2016 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Kasım 2024 tarihli ve 6603 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından yapılan 12 Aralık 2024 tarihinde öğretmenlik mesleğinin taşıdığı riskler ve yıpratıcı koşulları dikkate alındığında diğer bazı meslek gruplarına tanınan fiilî hizmet süresi zammı hakkının öğretmenlere de uygulanmasının detaylıca tartışılması ve araştırılması gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararının süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-11505) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi ve öğretmenlerin fiilî hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına yönelik bir mevzuat çalışması olup olmadığının bildirilmesi 25 Aralık 2024 tarihli yazımızla ilgili kurumlarımızdan istenmiştir. Bu kapsamda, Komisyonumuza intikal eden Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü'nün 8 Ocak 2025 tarihli, Millî Eğitim Bakanlığının 23 Ocak 2025 tarihli ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 6 Şubat 2025 tarihli cevabi yazılarında özetle öğretmenlerin fiilî hizmet süresi zammından yararlanabilmesi için yasal düzenleme yapılmasının gerektiği ifade edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından söz konusu hususa yönelik hâlihazırda bir mevzuat çalışması bulunmadığı, bununla birlikte ileride yapılacak mevzuat çalışmalarında bahse konu talebin değerlendirileceği ifade edilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından da yürütülen bir çalışma olmadığı bildirilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Aylin Hanım, teşekkür ederim.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, öncelikle teşekkür ediyorum.

Bütün arkadaşları saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, sanırım, 30'un üzerinde itiraza konu dilekçemiz var, onlarla ilgili görüşmeler yapacağız ama öncesinde şunu ifade edeyim Dilekçe Komisyonu ile ilgili olarak: Aslında, her ne kadar böyle yasa çıkaran bir Komisyon olmaması, yasal mevzuatla ilgili tartışmaların yapılmamasından kaynaklı Mecliste çok görünmeyen bir Komisyon gibi görüne de esasen yurttaşların doğrudan Meclise, milletvekillerine, halkın iradesine ulaşabilmelerinin temel aracıdır Dilekçe Komisyonu. Yani herhangi bir milletvekilini tanımanıza gerek yok, Meclise girmek için birine T.C. kimlik numaranızı vermenize gerek yok, evinizde otururken bilgisayar başında rahatlıkla herhangi bir talebinizi dile getirebildiğiniz bir Komisyon. Bu nedenle, Dilekçe Komisyonunun elbette bugüne kadar yaptığı çalışmalar çok kıymetli, kurulan alt komisyonlar çok çok kıymetli ancak daha da faal olması, daha da aktif olması gerektiği kanaatindeyim.

Şimdi, itiraza konu dilekçeyle ilgili yurttaş özetle öğretmenlere de yıpranma payı verilmesini talep etmiş. Bugün hepimizin burada bulunmasını sağlayan kişiler öğretmenler, öğretmenlerimiz. Bu nedenle de bizler öğretmenlere yıpranma payı verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Öğretmenlere yıpranma payı verilmesinin gerekçelerini, sebeplerini araştırmak üzere bir alt komisyon kurulmasını öneriyoruz. Zira, öğretmenlerin ağır çalışma koşulları, meslek hastalıkları başta olmak üzere birçok önemli sorunla karşılaştıkları, öğretmenlerin ders görevlerinin yanında öğrencilerin notlarını takip etmek, sınavlar hazırlamak, velilerle iletişim kurmak gibi görev ve sorumlulukları dışında da öğrencilerin hastalıklarından özel hayatlarına, okulun fiziki koşullarının sağlanmasından öğrencilerin temel ihtiyaçlarını kendi bütçelerinden karşılamaya kadar gönüllülük içeren birçok çalışmada da yer aldıkları, bu yoğun iş yükü altında çalışan öğretmenlerin özel hayatlarına zaman ayırmalarının da zorlaştığı göz önüne alınarak öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar, artan şiddet haberlerinin mesleğin zorluğunu göstermesi ve yapılan iş ve mesleğin riskleri ve

yıpratıcılığı sebebiyle farklı meslek grubu çalışanları için uygulanan emeklilik bakımından yıpranma yani fiilî hizmet süresi zammı hakkının öğretmenlere de uygulanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle, bu konuda bir alt komisyon kurulmasını öneriyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Açıklamalar için teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyelerimiz, söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Öğretmenlere yıpranma payı verilmesi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Peki, önerge üstünde söz almak isteyen üyemiz? Yoktur.

Sayın üyelerimiz, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-11505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6603 sayılı Kararı'na itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan (D28-11505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal
Kilis

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Gerekçesini okumaya gerek yok herhâlde.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Gerekçe yazıyor zaten.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-11505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının Kararlarına itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan analık izni süresinin uzatılması konulu (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının dilekçenin görüşülmeyeceğine ilişkin kararında Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın itirazları üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun aynı konudaki başvuruları birleştirerek karara bağlanmasına ilişkin 11 Temmuz 2023 tarihli ve 4 sayılı Kararı doğrultusunda bu dilekçeleri birlikte görüşeceğiz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzman Yardımcısı Aylin Gülman Şener'e söz veriyorum.

Buyurun Aylin Hanım.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI AYLİN GÜLMAN ŞENER - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen (D28-12440) numaralı Dilekçe'yle aynı mahiyetteki 12 dilekçede özetle çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılması ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesi talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçelerin incelenmesi sonucunda dilekçelerdeki talep konusunun karşılanabilmesi için 14/7/1968 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nda değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Kasım 2024 tarihli 6611 ve 6626, 15 Aralık 2024 tarihli 6830, 6898 ve 6916, 10 Şubat 2025 tarihli 7666, 7692 ve 7734, 26 Şubat 2025 tarihli 7988 ve 7995, 27 Mart 2025 tarihli 8690 ve 8691 sayılı Başkanlık Divanı kararları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçelerin görüşülmeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararlarına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından çalışan kadınların doğum sonu ücretli izin süresinin kısa olması, ekonomik nedenlerle ücretsiz izin alamamaları, süt izninin yetersizliği, işverenlerin süt izni ve ücretli izin süresini sınırlaması, annelik nedeniyle işten çıkarılma ve statü değişikliği gibi

kayıplar nedeniyle çalışan kadınları ilgilendiren konuların Komisyon gündeminde tartışılması, konu hakkında yapılabilecek iyileştirmelerin araştırılmasına ihtiyaç olduğu gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen aynı mahiyetteki dilekçelerden (D28-12191) ve (D28-12440) numaralı Dilekçeler hakkında Komisyon Genel Kurulu görüşmelerine esas olmak üzere dilekçelerdeki talep konusunun incelenmesi 25 Aralık 2024 tarihli yazımızla ilgili kurumlardan istenmiştir. Bu kapsamda, Komisyonumuza intikal eden Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'nün 7 Ocak 2025 tarihli, Sağlık Bakanlığının 24 Ocak 2025 tarihli ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 14 Mart 2025 tarihli cevabi yazılarında özetle analık iznine yönelik hususlar için yasal düzenleme yapılmasının gerektiği ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Aylin Hanım verilen bilgiler için.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrardan teşekkür ediyorum.

Çalışan kadınlara doğum sonrası kullandırılan doğum izinleriyle ilgili itiraz ettiğimiz 12 Başkanlık Divanı kararının tamamı birleştirilerek değerlendirilecek. Biz itiraza konu Başkanlık Divanı kararlarının her biriyle ilgili ayrı ayrı alt komisyon kurulması için önergeler hazırladık, önergelerimizi sunacağız. Şöyle vereyim, diğerlerini de vereceğim.

Biliyorsunuz, bu yıl Sayın Cumhurbaşkanı tarafından "Aile Yılı" olarak ilan edildi ve yine herkes biliyor, geçtiğimiz yıl Sayın Cumhurbaşkanı tarafından "Emekliler Yılı" olarak ilan edilmişti. Emeklilerin hem geçtiğimiz yıl hem bu yıl ekonomik anlamda yaşadığı sıkıntılara baktığımızda, bu yıl "Aile Yılı" ilan edilmişken ailenin, ailelerin emeklilerin yaşadıklarını yaşamamasını temenni ediyoruz. Tam da 2025 yılının "Aile Yılı" ilan edilmiş olması karşısında özellikle Komisyonumuza, çalışan kadınlara doğum sonrası kullandırılan doğum izinleriyle ilgili çok fazla sayıda talep gelmesi de dikkate alınarak özellikle iktidar grubunun önergemize "evet" oyu kullanmasını temenni ediyoruz, bekliyoruz. Zira, çalışan kadınların doğum sonu ücretli izin süresinin kısa olması, ekonomik nedenlerle istedikleri kadar ücretsiz izin alamamaları, bebeğin anne sütüyle beslenmesine ve bakımında sıkıntı yaşamaları, evin iş yerine uzak olmasının süt izni kullanmaya engel olması, süt izni süresinin yetersiz olması, iş yerinde süt sağma ve emzirme için koşulların uygun olmaması, süt izninin amacına uygun kullanılmaması, işveren tutumlarının süt izni ve ücretli izin süresini sınırlaması ve bu nedenle çalışan annelerin bebeklerinin bakımı ve emzirme için yaşantılarında değişiklikler yapmak zorunda olmaları, annelik nedeniyle işten çıkarılma ve iş yerinde statü değişikliğinin sıklıkla karşılaşıyor olması dikkate alınarak bu konuda Komisyonumuz tarafından bir alt komisyon kurulmasını, konunun detaylı bir şekilde araştırılması ve incelenmesini öneriyoruz 12 önergemizle.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ben söz almak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biz de önergeyi destekliyoruz Sayın Başkan. Şöyle: Her ne kadar tabii yasal düzenleme gerekse de biz Dilekçe Komisyonu olarak vatandaşlarımızın her türlü sorununda başvurabildiği ve Mecliste özel olarak kurulmuş yetkileri haiz bir Komisyonuz. Kadınların yaşadıkları sorunları da hepimiz biliyoruz yani bugün baktığımızda örneğin TİHEK'e, Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan hak ihlali başvurularının çoğu kadınlardan geliyor ve kadınların cinsiyetleri nedeniyle yaşamış oldukları ayrımcılıktan kaynaklanıyor. Bunlar da çoğunlukla işe alımlarda, işten çıkarmalarda kadınların cinsiyetlerinden kaynaklı işte "Evlenecek misin?" "Hamile misin?" "Doğum yapacak mısın?" "Çocuk yapacak mısın?" gibi sorulara maruz kalmaları ve özellikle özel sektörde istihdam nedeniyle bu sebeple engelle karşılaşmalarından kaynaklanıyor. Bu nedenle yasal düzenlemeler de gerekebilir, diğer tedbirlerin de alınması gerekebilir hem özel sektörle ilgili hem kamuyla ilgili. Özellikle son dönemde yaşadığımız ekonomik kriz nedeniyle hem kadınlar çalışmak durumundalar ki sosyal hayata, iş yaşamına katılmaları, güçlü bir ülke için, güçlü bir ekonomi için, sürdürülebilir bir kalkınma için gerekli olduğunu biliyoruz. Bu anlamda da bunun sağlanması için kadınların hem doğum öncesi hem doğum sonrası hem hamilelik nedeniyle bu ayrımcılıklardan korunmaları gerekiyor, bunu düşünüyoruz, bu nedenle önergeyi destekliyoruz. Özellikle özel sektörde kadınların yaşadığı doğum sonrası sorunlarla ilgili destek olunması gerekiyor; destekliyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Çalışan kadınlara doğum sonrası kullandırılan doğum izinleri konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri komisyon adına kullanılarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçelerin karar konusu olamayacağına ilişkin diğer önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere analık izni konulu (D28-12440) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçenin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 6872, 6892, 8021 ve 8715 sayılı Kararlarına itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın engelli ve yaşlı aylığı konulu dilekçeleri hakkında Başkanlık Divanının 6872, 6892, 8021 ve 8715 sayılı Kararlarına itirazları üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun aynı konudaki başvuruların birleştirilerek karara bağlanmasına ilişkin 11 Temmuz 2023 tarihli ve 4 sayılı Kararı doğrultusunda bu dilekçeleri birlikte görüşeceğiz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzman Yardımcısı Cenk Batın Kaya'ya söz veriyorum.

Buyurun Cenk Bey.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI CENK BATIN KAYA - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen (D28-12864), (D28-13059), (D28-15584) ve (D28-16810) numaralı Dilekçelerde özetle engelli ve yaşlı aylıklarının artırılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçelerin incelenmesi sonucunda dilekçelerdeki talep konularının karşılanabilmesi için muhtelif konularda değişiklik veya bazı alanlarda yeni yasal düzenlemeler yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 15 Aralık 2024, 26 Şubat 2025 ve 27 Mart 2025 tarihli ve sırasıyla 6872, 6892, 8081 ve 8715 sayılı Başkanlık Divanı Kararları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından engelli ve yaşlı yurttaşların toplumun azımsanmayacak bir kesimini oluşturduğu ve işbu dilekçeler vesilesiyle engelli ve yaşlı yurttaşların yaşadıkları sıkıntıların araştırılması, ücretlerinin iyileştirilmesi, sıkıntılarının çözüm bulunması gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen ve aynı mahiyetteki dilekçelerden (D28-12864) ve (D28-13059) numaralı Dilekçeler hakkında Komisyon Genel Kurul görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi 10 Ocak 2025 ve 13 Ocak 2025 tarihli yazılarımızla ilgili kurumlardan istenmiştir. Bu kapsamda Komisyonumuza intikal eden Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 31 Ocak 2025 tarihli cevabi yazılarında özetle yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yaşlı aylığı ve engelli aylıklarının tutarlarının 2022 sayılı Kanun, merkezî yönetim bütçe kanunu ve memur aylık katsayısına göre yıllık olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrardan teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz bu hafta Engelliler Haftası, 10-16 Mayıs tarihleri arasında. Tam da Engelliler Haftası'nın olduğu bu haftada ben engelli yurttaşlarımızın yaşam koşullarının düzeltilmesi, ücretlerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum; Engelliler Haftası'nda engelli yurttaşlarımıza Meclisten bir müjde vermek gerektiğini düşünüyorum. Evet, 10-16 Mayıs tarihleri arasında devletin birçok kurumu birçok etkinlik düzenliyor ama âdeta engelli yurttaşlar sanki sadece bir hafta akla geliyor, sanki sadece o bir haftalık süre içerisinde hatırlanıyor gibime geliyor.

TÜİK verilerine göre engelli nüfusumuz 9 milyon, istihdam oranı ise 2025 verilerine göre yüzde 4 oranında. Yine, enflasyona göre revize edilmiş engelli aylığı 4.500 TL yani bir engelli yurttaş devleti şu anda ödediği ücret sadece 4.500 TL. Yine, engelli memur sayısı TÜİK verilerine göre 60 bin civarında. Yine, 65 üzeri yaşlılık aylığının 2025 Ocak zamlı tutarı 5 bin lira. Anayasa'nın ilgili maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti bir sosyal hukuk devletidir. Sosyal devlet olmanın gereği, engelli yurttaşlara yaşamlarını tek başlarına idame ettirebilecekleri koşulları her durumda, her koşulda sağlamaktır. Bu nedenle, biz özellikle Engelliler Haftası'nda engelli yurttaşların sıkıntıları ve sorunlarının bire bir incelenmesi, araştırılması için her 4 dilekçeyle ilgili de önerge veriyoruz. Örnek vermek gerekirse, mesela, bir yurttaşımız dilekçe vermiş, demiş ki: "Engelli ve yaşlı aylığının asgari ücret seviyesine getirilmesini istiyorum." Bizce oldukça makul ve yerinde bir talep. Yine, başka bir yurttaşımız demiş ki: "Yaşlılık aylığı konusunun Meclis tarafından ayrıntılı bir şekilde araştırılmasını, incelenmesini istiyorum." Başka bir yurttaşımız "Engelli aylıklarının artırılması ve hane geliri kriterinin kaldırılması konusunda bir araştırma yapılmasını talep ediyorum." demiş. Yine, bir diğer yurttaşımız demiş ki: "Engelli maaşlarını Meclisimiz artırsın ve engellilere bayram ikramiyesi verilsin." Engelliler Haftası'nda biz burada bu konuda bir alt komisyon kursak ve komisyonun yapacağı çalışmalar neticesinde ilgili bakanlıklara, ilgili devlet kurumlarına, Meclise, Cumhurbaşkanlığına engelli yurttaşlara da bayram ikramiyesi verilmesini önersek kötü mü olur? İşte, tam da bu nedenle ben Engelliler Haftası münasebetiyle burada bulunan bütün vekil arkadaşlardan önergelerimize "Evet" oyu kullanmasını rica ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Açıklamalar için teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var.

Buyurun.

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikle çalışmalarınız için çok teşekkür ediyoruz.

Bu önergede, bildiğiniz üzere, engelli vatandaşlarımızın ve yaşlı aylığı alan vatandaşlarımızın şartlarının iyileştirilmesi adına 4 farklı dilekçenin itirazı söz konusu ve yeni bir alt komisyon oluşturularak bunlarla ilgili çalışma yapılması noktasında bir itirazımız var. Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Ben de Sayın Vekilimin söylediği gibi, Engelliler Haftası'nda tüm engelli vatandaşlarımızın -hatta onlara özel vatandaş demeyi, özel insanlar demeyi daha çok tercih ediyorum- daha iyi, daha müreffeh bir hayat sürmeleri için bizlerin de görevli olduğumuza inancım tam, sizlerin bu inancı taşıdığınıza inancım da tam. Tabii, bu itirazın, açıkçası, burada yazıldığı gibi, yeni bir kanun ve bir kanun değişikliğini gerektirdiğini bilmekle beraber, bizim Dilekçe Komisyonumuzun kurmuş olduğu alt komisyonlar tavsiye niteliğinin üzerinde kararlar alıyorlar. Bu, sadece bir tavsiye değildir, böyle bir komisyon kurulması ihtiyacı olduğunu ben de düşünüyorum. O yüzden, "kabul" oyu vereceğim ve sizlerden de bunu rica ediyorum ama bunu "Muhalefetten geldi." şeklinde düşünmemenizi özellikle tavsiye ve rica ediyorum. Bu komisyon kurulduğunda zaten partilerin temsil sayısına göre olacak, orada yine aynı şekilde işlem tesis edilebilecektir parti çoğunluğuna göre. O yüzden, engellilerin aylığının asgari ücrete... Bana kalsa 50 bin lira olsun, 100 bin lira olsun ama sonuçta mantıklı bir noktada olması gerekir. Bugün, Sayın Vekilimizin söylediği gibi, 4 bin lira, 5 bin lira gibi rakamlarla onların geçinmesini beklemek açıkçası mümkün değil. Hane geliriyle ilgili bazı hesaplamalar var, bize bununla ilgili sahadan çok talep geliyor. Örneğin, hane geliri hesaplanırken mesela kendi bölgemde, Edirne'de, tarla sahibi ya da miraslı tarla sahibi olan insanların hane geliri ortalaması yükseldiği için engelli maaşı alamayan, yaşlılık aylığı alamayan insanlarla ilgili çok talep geliyor bize de. Hâlbuki miraslı, işte, 50 kişinin, 100 kişinin miraslı olduğu tarlalardan 1 TL geliri olmayan insanlar mesela bunlar. Bunun gibi çok örnek olduğunu dile getirmek istiyorum hazır söz talep etmişken. Böyle bir komisyonun kurulması mutlak suretle maaşı iyileştirmese de koşulların düzenlenip daha iyi uygulanabilmesini sağlayacaktır. O sebeple, ben de sizlerden bu önergeyle ya da sizin vereceğiniz ayrı bir önergeyle böyle bir komisyonun kurulmasına öncülük etmenizi arzu ediyorum ve rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ben teşekkür ederim.

Buyurun Ahmet Salih Dal.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlar, tabii, önerge sahibini haklı bulmakla beraber, engelli vatandaşlarımızın haklarını artırabiliriz ama şunu da unutmamalıyız ki ilk defa 2005 yılında AK PARTİ iktidarları döneminde engelli yasası çıkarıldı bu ülkede ve engellilerimizin sosyal hayata entegrasyonu ile ilgili çok ciddi çalışmalar yapıldı yani özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinden tutun evdeki yaşlı bakım hizmetlerine kadar. Bu haklar artırılabilir mi, daha da düzeltilebilir mi? Elbette ki düzeltilebilir ama bugünkü imkânlarla engellilerle ilgili geline nokta da göz önünde bulundurmamız gerekiyor. Bundan dolayı da özellikle Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyorum.

Sağ olun Başkanım.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Başkanım, ben de müsaadenizle...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Ben de bu önergeyi sunan vekillerimize teşekkür ediyorum. Yani sahada hem gittiğimiz, ziyaret ettiğimiz insanlarla hem de mesleki olarak engellilikle beraber rehabilitasyona ihtiyaç hisseden insanlarla bire bir çalışma şansım oldu. Gerçekten, özellikle maaşının artırılmasından öte, hane geliriyle ilgili olarak düzenlemenin gözden geçirilmesi gerektiğini düşünenlerdenim. Neden? Çünkü ailenin bir geliri var ama engellinin bakım, ihtiyaç ve eğitimiyle ilgili de çok yüksek bir masraf var. Örneğin, fizik spastik bir çocuksa ya da otistik çocuksa... Elhamdulillah, Cumhurbaşkanımız döneminde başlayan her ne kadar grup ve bireysel terapi için devletten bir eğitim desteği alsa da ama onun dışında kullandığı bazı ilaçlar veya ateller veya bazı cihazlar gerçekten ciddi rakamlar tutuyor. O yüzden, haneyle ilgili gelirin engellilik durumunda maaş almaya engel olmamasıyla ilgili bir çalışmanın yapılmasını acizane ben de öneriyorum ve haklı buluyorum; bunu iletmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Önerge üzerinde başka söz almak isteyen üyemiz var mı?

Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tabii, şöyle bir sorun da var, ben onu eklemek isterim: Şimdi, son dönemlerde özellikle engelli raporlarıyla ilgili Sağlık Bakanlığının belirlediği kriterler var ve şununla karşılaşıyoruz, o kriterler değişiyor sürekli; kriterler değiştiği için, örneğin, yüzde 90 engelli görünen bir kişi birden onun altına düşüyor bir kriteri uymadığı için ve engelli maaşı kesiliyor. Böyle, maaşı kesilen birçok vatandaşımızla ben karşılaştım. Evet, biz Komisyon olarak bu sorunların çözümü için sonuçta yasama organı olarak yürütmeyi denetliyoruz ve Komisyon olarak da yetkimiz var, onlara tavsiyede bulunabiliriz. Örneğin, Sağlık Bakanlığının bu uygulamaları neticesinde mağdur olan engelli vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesini bu alt komisyon çalışmasıyla sağlayabiliriz.

Yine, gerçekten bugün açlık sınırı 23-24 bin, artık ne kadar oldu bilmiyoruz, tabii, sürekli enflasyon nedeniyle zam geldiği için başta gıda olmak üzere. Yani yoksulluk sınırı 76-77 bin civarı. Bugün hepimiz bir markete gittiğimizde bir haftalık market harcaması için bile 5 bin lira hakikaten yetmiyor. Sonuçta, biz güçlü sosyal bir devlet olarak gurur duyuyorsak, bu emeklilerimize, yaşlılarımıza, artık hayatının son demlerini yaşayan vatandaşlarımıza en azından insan onuruna yakışır, temel gıda ihtiyaçlarını, temizlik, hijyen ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir sosyal desteği sağlayabilmemiz gerekir diye düşünüyorum. Bu anlamda, bunları tespit edip gerekli adımların atılması için çalışmamız gerektiğini düşünüyorum, destekliyorum önergeyi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Sayın Ali Bozan'ın önergesini oylara sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçelerin karar konusu olamayacağına dair diğer önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın haklarındaki Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçenin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal
Kilis

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ahmet Salih Dal'ın önergesini oylara sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda, redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-12864) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 3 dilekçenin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15505) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararına itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Eray Mindiz'a söz veriyorum.

Buyurun Eray Bey.

YASAMA UZMANI ERAY MINDİZ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 12 Şubat 2025 tarihli ve (15505) numaralı Dilekçe'de, özetle, emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının arttırılması talep edilmiştir.

Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda, dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 26 Şubat 2025 tarihli ve 8015 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 12 Mart 2025 tarihinde emeklilere ödenen ücretlerin insanca yaşam koşullarından uzak olduğu dikkate alındığında emekli yurttaşların sorunlarının detaylıca araştırılması, sorunlarına çözüm önerileri geliştirilebilmesi açısından konunun Komisyon gündemine alınması gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (15505) numaralı Dilekçe'nin İç Tüzük'ün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Verilen bilgiler için teşekkür ediyorum.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrar teşekkür ediyorum.

Özellikle Meclisin 2025 yılı çalışmalarına baktığımızda, ülke gündemi içerisinde emekli yurttaşların ve asgari ücretle çalışmak zorunda kalan yurttaşların sıkıntı ve sorunlarının âdeta unutulduğunu görüyoruz maalesef. Özellikle hem emekli yurttaşların hem asgari ücretle çalışmak durumunda kalan yurttaşların maaş zamlarının yapıldığı dönemde Mecliste emekliler ve asgari ücretliler çok yoğun, yaygın bir şekilde konuşuluyor, tartışılıyor ama şu an baktığımızda, maalesef, emekli yurttaşlar ve asgari ücretle çalışmak durumunda kalan yurttaşlar âdeta Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından unutulmuş durumda.

Geçtiğimiz yıl içerisinde emekli demeklerinin ve emekli sendikalarının Meclise verdiği dilekçeler vardı, yüz binlerce dilekçe vermişlerdi; bu dilekçelerle ilgili herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmadı ama geçtiğimiz yıl içerisinde Hollanda'da yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir yurttaşın verdiği bir dilekçe vardı "Hollanda'da yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının emeklilikle ilgili sorunlarının Meclis tarafından araştırılmasını istiyoruz." demişti ve o dilekçe verildikten bir hafta sonra Dilekçe Komisyonu Genel Kuruluna geldi. Kimi görüşmeler yapıldı, eğer muhalefetin itirazları olmasaydı Hollanda'da yaşayan yurttaşların emeklilikle ilgili sorunları konusunda bir alt komisyon kurulacaktı. Evet, orada yaşayan yurttaşların sorunlarını da biz araştırmalıyız, incelemeliyiz ama bu ülkede yaşayan 16,5 milyon emeklinin sorunları var iken önceliğin bu sorunların araştırılması olması gerektiğini düşünüyoruz.

Şu an bu ülkede 16,5 milyon emekli var ve çalışmak zorunda kalan emekli sayısı 3 milyon. Emekli işçi sayısı 11 milyon, emekli memur sayısı 3,5 milyon ve hacizlik yani icralık olmuş emekli sayısı 2025 yılı verilerine göre 2 milyon civarında; 16,5 milyon emeklinin 2 milyonu şu anda hacizlik durumunda.

Ben bu Meclisin temel görevlerinden bir tanesinin... Toplumun çok büyük bir kesimini yani nüfusun âdeta beşte 1'ini, Türkiye Cumhuriyeti devleti nüfusunun beşte 1'ini emekli yurttaşlar oluşturuyor. İşte, tam da bu nedenle emekli yurttaşların sorunlarını araştıralım, dinleyelim. Yani bir alt komisyon kurup 81 ilden ikişer emekliyi çağırsak, onları dinlesek "Siz ne yaşıyorsunuz? Siz gerçekten Meclisin yaptığı düzenlemelerle, size verilen maaşla, size verilen ücretle geçinebiliyor musunuz?" diye sorup bizzat emekli yurttaşlarımızı dinleyelim.

Evet, sorunun cevabını aslında hepimiz biliyoruz. Biz hepimiz biliyoruz ki 14.400 lira emekli maaşıyla bu ülkede geçim olmaz ama Dilekçe Komisyonu bu konuda sorumluluk alırsa, Dilekçe Komisyonu buraya 81 ilden ikişer emekli yurttaş çağırıp onları dinlerse, onların düşüncelerini kayıt altına alırsa ve bu konuda tavsiye niteliğinde bir rapor hazırlarsa gerçekten Mecliste iktidarıyla muhalefetiyle ben bütün milletvekillerinin emekli yurttaşların ücretlerinin yaşanabilir seviyeye getirilmesi için Meclise gelecek yasal düzenlemelerde "evet" oyu kullanacağı kanaatindeyim.

Bu nedenle, emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emekli aylıklarının artırılması, yine emekli memurların maaşlarını hesaplama yönteminde değişiklik yapılması konusu ve memurlara verilen seyyanen zammın emekli memurlara da verilmesi konularında bir alt komisyon kurulması için verdiğimiz önergeye, burada bulunan iktidarıyla muhalefetiyle tüm milletvekillerinin desteğini beklediğimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Sayın Bozan.

Kayıtlara geçmesi açısından, Hollanda'dan gelen bir Türk vatandaşına ilişkin dilekçe temelinde bir alt komisyon kurulmasıyla ilgili bir teklifimiz olmamıştır. Kayıtlara geçmesi adına belirtmek istedim.

Söz almak isteyen başka bir vekilimiz var mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ben söz istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkürler.

Evet, gerçekten emekliler perişanlar yani bugün ülkenin neresine gidersek gidelim, hangi emekliyle karşılaşırsak karşılaşalım hakikaten sorunlarını dile getiriyorlar ve Meclisin kendilerine sahip çıkmasını istiyorlar çünkü şu anda 14.400 lira emekli maaşı alıyor özellikle tabii işçi emeklileri; memur emeklilerinin de maaşları erimiş durumda yüksek enflasyon karşısında. Biraz önce de söylediğim gibi açlık sınırı artık 24-25 bin civarı ve emekliler faturalarını ödemek, gıda ihtiyaçlarını karşılamak, kiradaysa kirasını karşılamak gibi ciddi sorunlarla karşı karşıyalar. En azından, artık yoksulluk sınırını geçtim açlık sınırı seviyesinde emeklilerin maaşına zam yapılması elzemdir.

Şunu da belirteyim: Yirmi yıl önce en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıydı, şu anda neredeyse asgari ücretin yarısı kadar en düşük emekli maaşı. Hakikaten çok zor ayakta durmaya çalışıyorlar.

Ben gittiğim birçok ilde esnaf ziyaretlerinde, akşam bayat etmek için fırınlara giren emeklilerle de karşılaştım. Böyle acı bir tabloyla karşı karşıyayız ve uzun yıllarını ülkenin ekonomisine katkı sunmak adına çalışarak geçiren, primini ödemiş, emek vermiş bu yurttaşlarımızın emekliliklerinde bir nebze olsun huzur içinde yaşayabilmesini sağlamak da bizim görevimizdir diye düşünüyorum. Hem kademeli emeklilik gibi sorunlar var hem hakikaten emeklilik sisteminden kaynaklanan, değişen yasalardan kaynaklanan adaletsizlikler söz konusu maaşlarla ilgili, emeklilikle ilgili. Sorunun çok ciddi boyutta ele alınıp bu konuda tekrar düzenlemeler yapılması ve kamu kurumlarına da gerekirse diğer kurum, kuruluşlara da bu konuda tavsiyelerde bulunulması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emekli aylıklarının artırılması konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyona siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-15505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin diğer önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-15505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Salih Dal

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Ahmet Salih Dal'ın önergesini oylara sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda, redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-15505) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

5.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14720) numaralı Dilekçe üzerinden karara bağlanan 23 dilekçe ile aynı konudaki (D28-15863) numaralı Dilekçeler hakkında Başkanlık Divanının kararlarına itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın memur emeklilerine seyyanen zam verilmesi konulu dilekçeleri hakkında Başkanlık Divanının 7969 ve 8313 sayılı kararlarına itirazlar üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun aynı konuya ilişkin yapılan başvuruların birleştirilerek karara bağlanmasına dair 11 Temmuz 2023 tarihli ve 4 sayılı kararı uyarınca (D28-14720) numaralı Dilekçe, Başkanlık Divanınca aynı konudaki 23 dilekçeyle birleştirilerek karara bağlanmıştır. Buna göre, (D28-14720) numaralı Dilekçe üzerinden karara bağlanan 23 dilekçe ile aynı konudaki (D28-15863) numaralı Dilekçe'nin görüşmelerini birlikte yapacağız.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Yardımcısı Mustafa Burak Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun Burak Bey .

YASAMA UZMANI YARDIMCISI MUSTAFA BURAK YILDIZ - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen (D28-14720) numaralı Dilekçe ile aynı mahiyetteki 24 dilekçede, özetle, memurlara verilen seyyanen zammın emekli memurlara da verilmesi talep edilmiştir.

Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçelerin incelenmesi sonucunda, dilekçelerdeki talep konusunun karşılanabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 26 Şubat 2025 tarihli ve 7969 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 12 Mart 2025 tarihinde emekli memurlarının sayısı ve aldıkları yetersiz ücretler göz önüne alındığında, yaşadıkları sorunların ayrıntılı şekilde incelenmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-14720) numaralı ve aynı mahiyetteki 24 dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu emekli memurlara seyyanen zam verilmesi için yasal düzenleme yapılması kanaatine varmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Verilen bilgiler için teşekkür ediyorum.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrardan teşekkür ediyorum.

Mesele aslında sadece emekli memurların meselesi değil, mesele tüm emekli yurttaşların sorunları, sıkıntıları ve ben şimdiden şunu peşinen ifade edeyim: Emekli yurttaşların Meclise, Dilekçe Komisyonuna bundan sonra vereceği dilekçelerle ilgili anladığım kadarıyla Başkanlık Divanımız sürekli "Yasal düzenleme gerektiriyor." deyip ret kararları verecek. Ben de...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - İç Tüzük'ü değiştirelim o zaman, destek verin İç Tüzük'ü değiştirelim.

ALİ BOZAN (Mersin) - Zaten bu itirazlar bu şekilde devam ederse muhtemelen İç Tüzük değişikliğine gidilebilir ama şu, en nihayetinde bu işi yaparken şunun da özellikle altını çizmek istiyoruz: Gerçekten yapıcı muhalefet yapmaya çalışıyoruz. Özellikle itiraz ettiğimiz konular sadece bir çevreyi ya da toplumun belli bir kesimini ilgilendiren konular değil, toplumun çok geniş kesimlerini, milyonları ilgilendiren konularda Başkanlık Divanının vermiş olduğu kararlara itiraz ettim bugüne kadar özellikle emekli yurttaşların -buna elbette memur emeklileri de dâhil olmak üzere- yaşam koşullarının, ücret koşullarının düzeltilmesi için. Nasıl ki Meclis Genel Kurulunda etkin ve yapıcı bir muhalefet yapıyorsak Dilekçe Komisyonunda da aynı şekilde tutum almaya devam edeceğiz bu şekilde. Dileğimiz ve temennimiz, bir sonraki toplantımızda sizleri ikna etmek. Benim verdiğim önergelerin içeriğinde iktidar grubundan vekil arkadaşların önergeler vermesi ve 16 milyonu aşan emekli yurttaşların sorunlarının, sıkıntılarının bizzat Meclis tarafından araştırılması, incelenmesidir. Her iki Başkanlık Divanı kararıyla ilgili alt komisyon kurulmasına dair önergemizin içeriğini tekrarla, özellikle iktidar vekillerinin desteğini beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Açıklamalar için teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen üyemiz var mı?

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii ki her milletvekili arkadaşımızın konuştukları çok kıymetlidir, önergeler kıymetlidir ama şu da biliniyor: Aile reisi ailenin ihtiyaçlarını gidermek için bir taksimat yapar; 3 kişilik ailedir, 5 kişilik ailedir, 10 kişilik ailedir yani hiçbir aile reisinin her aile bireyinin istediğini verme gibi bir şansı yoktur. Dolayısıyla, bu talepleriniz tabii ki kıymetlidir ama Hükûmetimiz de bir taksimat yapıyor, emeklileriyle, engellileriyle, okuyan öğrencileriyle, memuruyla, yaşlısıyla. İnşallah, özellikle emeklilerimizle ilgili, emeklilerimizin bir kısmıyla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığımız da bu konuyla ilgili bir çalışma yapıyor. Yakın zamanda, belki tarih

vermeyeceğim ama düzenlemeler yapılacak, emeklilerimizi de sevindirecek güzel gelişmeler olacaktır tıpkı geçmişte olduğu gibi; bunun belirtmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Taksimat adil değil vekilim, faizciye bin, emekliye bir.

ALİ BOZAN (Mersin) - Başkanım, sadece kayıtlara girmesi açısından bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Elbette, Ahmet Salih Bey'in kastı o değildir ama devleti, devlet yönetmeyi "aile reisi" kavramıyla şey yapmak...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Taksimatta fark etmez ki.

ALİ BOZAN (Mersin) - Yani buna itiraz ettiğimizi ifade etmek istiyorum parti olarak. Yapılan resmî bir toplantıda devletin yönetiminin aile yönetimine benzetilmesini, "aile reisi" kavramının kullanılmasını doğru bulmadığımızı kayıtlara girmesi açısından ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen başka üyemiz var mı?

Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Memurlara verilen seyyanen zammın, emekli memurlara da verilmesi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyona siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların ve Eşitlik Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyonun adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerine söz almak isteyen üyemiz var mı?

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

5.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanı Kararlarına itirazı üzerine görüşülen (D28-14720) numaralı Dilekçe'yle aynı mahiyetteki 24 dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçelerin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın haklarındaki Başkanlık Divanı Kararlarına itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-14720) numaralı Dilekçe'yle aynı mahiyetteki 24 dilekçenin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmelerde kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere ve (D28-14720) numaralı Dilekçe ile aynı konuya ilişkin 24 dilekçenin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15676) numaralı Dilekçe hakkında Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-15676) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2005 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Gözde Bayram'a söz veriyorum.

Buyurun Gözde Hanım.

YASAMA UZMANI GÖZDE BAYRAM - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 15 Şubat 2025 tarihli ve (15676) numaralı Dilekçe'de özetle 5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer engelli memurlarla eşitlenmesi talep edilmişti. Komisyonumuz, Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçede talep konusunun karşılanabilmesi için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 14 Mart 2025 tarihli ve 8294 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 27 Mart 2025 tarihinde Türkiye'de emekli yurttaşların büyük sıkıntılar yaşaması, emekli yurttaşların sorun ve sıkıntılarının araştırılması, sorunlara çözüm önerileri geliştirilebilmesi

gereğesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (15676) numaralı Dilekçe'nin TBMM İç Tüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Gözde Hanım.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrardan teşekkür ediyorum, olabildiğince tekrara girmemeye çalışıyorum.

Az önceki konuşmamda ifade etmiştim, bu hafta Engelliler Haftası. Bu görüştüğümüz Başkanlık Divanı ile ilgili talepte bulunan yurttaşımız hem engelli hem emekli yani engelli olarak da sıkıntı yaşıyor, emekli olarak da sıkıntı yaşıyor. Gelin, Engelliler Haftası'nda sayıları milyonları bulan engelli yurttaşlarımızın, sayıları milyonları bulan emekli yurttaşlarımızın sorunlarının, sıkıntılarının çözülmesi için alt komisyon kurulmasına dair vermiş olduğumuz önergeye "evet" diyelim ve bu ülkede yaşayan milyonlarca emekli, bu ülkede yaşayan milyonlarca engelli yurttaşın milletin Meclisi olarak gördükleri ve bu şekilde dilekçeyle başvuruda bulundukları yerden onların sıkıntılarına, sorunlarına çözüm olabilecek bir çözümü hep birlikte oluşturalım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Baran Bey.

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli vekiller ve Komisyon üyeleri; bu itirazı ve alt komisyon kurulması talebini biz de olumlu buluyoruz. Bununla ilgili, gerçi diğer görüşmüş olduğumuz engellilerimizle ilgili 4 maddenin içerisinde de görüşülebilirdi ama burada zannediyorum maaş mevzu olduğu için ayrı değerlendiriyoruz. Bu konuda da olumlu bir bakış açımız var. Emekli maaşlarının ve engelli maaşlarının durumu ortada. Hem engelli hem emekli olan birisinin maaşının ne şekilde alınacağıyla ilgili de yeni düzenlemeler ve öneriler getirilebileceğini düşünüyorum. Bu talebi değerlendirip olumlu karşılırsanız çok sevineceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Sayın üyeleriniz, şimdi, 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Engelli memurların emekli maaşlarının yükseltilmesi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2005 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-15676) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2005 tarihli ve 8294 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-15676) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan

Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-15676) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

7.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16085) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8629 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16085) numaralı Dilekçesi hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8629 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Gözde Bayram'a söz veriyorum.

Buyurun Gözde Hanım.

YASAMA UZMANI GÖZDE BAYRAM - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 5 Mart 2025 tarihli ve (16085) numaralı Dilekçe'de özetle, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından dilekçenin emekli maaşına haciz konulmasına dayanak oluşturan ilgili mevzuatın değiştirilmesi talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Mart 2025 tarihli ve 8629 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 10 Nisan 2025 tarihinde sayıları 16 milyonu bulan emeklilerin bir bütün olarak sorunlarının araştırılması, sorunlara çözüm önerileri geliştirilebilmesi açısından Komisyonun emekli yurttaşların sorunlarını detaylarıyla incelemesi gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (16085) numaralı Dilekçe'nin TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Bir kez daha teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İtirazımıza konu Başkanlık Divanı kararına dayanak olan dilekçede bir yurttaşımız diyor ki: "Emekli maaşı alıyorum ve emekli maaşıma SGK tarafından haciz konulmuş." Şu anda mevcut mevzuat gereğince, mevcut mevzuat uyarınca bir yurttaşın bir yurttaştan alacağı var ise, eğer borçlu yurttaş emekli ise emekli maaşına haciz konulamıyor yani vatandaşın vatandaştan alacağı olduğunda emekli maaşına haciz konulamıyor ama devletin vatandaştan alacağı olduğunda emekli maaşına haciz konulabiliyor hem de SGK tarafından. Şimdi, yani saatlerdir emekli yurttaşların yaşadığı sıkıntıları, sorunları konuşuyoruz. Bir de emekli yurttaşların aldıkları o 14.400 lira maaşa SGK tarafından yani devlet tarafından haciz konulmasına müsaade eden bir yasal düzenleme var bu ülkede.

Sayın Başkanım, düşünün, sizin bir kişiden 10 bin lira alacağınız var. Siz alacağınızı tahsil etmek için icra takibi yaptığınızda eğer borçlu emekliyse maaşına haciz koyamıyorsunuz ama devlet emekli bir yurttaştan 10 bin lira alacaklıysa emekli maaşına haciz koyabiliyor. Yani tam bu noktada devlet mi güçlü, vatandaş mı güçlü? Elbette devlet güçlü.

Yine, Anayasa diyor: "Türkiye Cumhuriyeti devleti bir sosyal hukuk devletidir." Sosyal hukuk devleti olmak tam da emekli yurttaşlarla ilgili olarak devletin emekli yurttaşlardan alacağı olduğunda emekli maaşına hiçbir şekilde, hiçbir koşulda haciz konulmamasını gerektirir.

İşte, evet, Başkanlık Divanı karar almış, kararda demiş ki: "Yeni bir kanun veya bir kanun değişikliğini gerektiriyor." E, tamam, biz de işte, Komisyon olarak toplanalım, bir alt komisyon kuralım, emekli yurttaşlarımızı dinleyelim, devletin ilgili kurumlarını dinleyelim ve ilgili bakanlığa öneride bulunalım. Diyelim ki: "Bu konuda bir yasal değişiklik yapın, bu konuda bir yasal değişikliğe ihtiyaç var." Yani şu anda Meclis Genel Kuruluna gidelim "Devlet şu anda emekli yurttaştan bir alacağı olduğunda emekli yurttaşın maaşına haciz koyabiliyor." dediğimizde bunun aksine, bunun aleyhine bir yasal düzenleme Meclise geldiğinde iktidarıyla, muhalefetiyle hangi milletvekili buna itiraz eder? Vallahi hiçbir milletvekili itiraz etmez. Gelin, bir yerden başlayalım. Dilekçe Komisyonu bir alt komisyon kursun, öyle uzun uzadıya bir çalışma yapmaya da gerek yok. Bence on günlük bir çalışmayla emekli yurttaşlarımızı dinleyelim, maaşı hacizli olan emekli yurttaşlarımızı dinleyelim, ilgili devlet kurumlarını dinleyelim. Kısa bir raporla ilgili bakanlığa bu konuda yasal düzenleme yapılması gerektiğini hatırlatalım diyorum. Bu nedenle şu anda Komisyonumuz Genel Kurulunda bulunan bütün milletvekillerinin önergemize desteklerini rica ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Bozan, emeklilerin haklarının, yaşam koşullarının iyileştirilmesiyle ilgili hassasiyetinizi anlıyorum ve size de katılıyorum ancak Anayasa'mızın madde 88'ine göre kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir yani bizim Komisyonumuzun böyle bir yetkisi yoktur. Onu da kayıtlara geçmesi açısından belirtiyorum.

Söz almak isteyen başka üyemiz var mı?

Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge var, okutup işleme alacağım:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

SGK tarafından emekli maaşına haciz konulması konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.
Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

7.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli 8629 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16085) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli 8629 sayılı Kararı'na itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan (D28-16085) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar vermesini arz ve teklif ederim.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-16085) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

8.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16710) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8695 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16710) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8695 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzman Yardımcısı Mustafa Burak Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun Burak Bey.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI MUSTAFA YILDIZ BURAK - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 20 Mart 2025 tarihli ve (D28-16710) numaralı Dilekçe'de özetle emeklilere sıfır faizli kredi verilmesi talep edilmiştir.

Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Mart 2025 tarihli ve 8695 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 9 Nisan 2025 tarihinde emekli kişilerin geçim sıkıntısı ve yokluk içinde yaşadığını, bu nedenle sıfır faizli krediyle sorunların çözülmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakındaki Başkanlık Divanı kararının süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-16710) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu emeklilere sıfır faizli kredi verilmesi için yasal düzenleme yapılması kanaatine varmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Burak Bey.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkanım, tekrardan teşekkür ediyorum.

Görüyorsunuz ki emekli yurttaşlar sadece emekli sendikaları ya da emekli dernekleri üzerinden örgütlenerek değil, tek tek birey olarak yurttaşlık hakkını kullanıyor ve Meclise yaşadıkları sıkıntılarla ilgili talepte bulunuyorlar çünkü diyorlar ki: "Orası milletin Meclisi. O milletvekillerini biz seçtik ve o milletvekilleri bizim sorun ve sıkıntılarımıza çare üretmek durumunda."

İşte, tam da bu noktada emekli bir yurttaşımız diyor ki: "Emeklilere sıfır faizle kredi verilsin." Evet, sadece bu konuda bir alt komisyon kurulması ilk etapta insana garip gelebilir yani sadece emekli yurttaşlara sıfır faizle kredi verilsin diye alt komisyon kurulur mu? Evet, kurulabilir. Emeklilere sıfır faizle kredi verilmesiyle ilgili konuda alt komisyon kurarız ama emekli yurttaşların yaşadıkları bütün sorunları, sıkıntıları araştırırız. Yani aynı zamanda bu ülkede yaşayan bir yurttaşın Meclise bu konuda bir talepte bulunması dahi bence büyük bir sıkıntı. Bir yurttaşın, emekli bir yurttaşın nakit paraya ihtiyacı olduğunda -özel bankaları demiyorum- devlet bankasına gittiğinde, devlet bankasının eğer kapısından geri çevriliyorsa bu başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere bu ülkenin bütün resmî kurumlarının, yönetim kademelerinin en büyük sıkıntı ve sorunlarından bir tanesidir. Bence bu yurttaşımızın talebi oldukça anlamlı ve kıymetlidir. Bu nedenle sayıları 16 milyonu aşan emekli yurttaşların sorunlarının, sıkıntılarının bizzat Meclis tarafından araştırılması ve ilgili kurumlara gerekli önerilerin yapılabilmesi için verdiğimiz önergeye şu anda Komisyon Genel Kurulunda bulunan bütün milletvekillerinin desteklerini rica ediyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen başka üyemiz var mı? Yok.

Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Emeklilere sıfır faizli kredi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 2, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerine söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.
Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

8.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8691 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16710) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8691 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-16710) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar vermesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-16710) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16306) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli 8374 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16306) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8374 sayılı kararına itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Eray Mindiz'a söz veriyorum.

Buyurun Eray Bey.

YASAMA UZMANI ERAY MINDİZ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 7 Mart 2025 tarihli ve 16306 numaralı Dilekçe'de engelli bireylerin istihdamının artırılmasına yönelik öneriler sunulmaktadır.

Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için muhtelif konularda değişiklik veya bazı alanlarda yeni yasal düzenlemeler yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 14 Mart 2005 tarihli ve 8374 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 27 Mart 2025 tarihinde sosyal devlet ilkesi gereğince engelli yurttaşların istihdam dâhil sıkıntılarının devlet tarafından çözülmesinin gerektiği düşüncesiyle engelli yurttaşların yaşadığı sorunların detaylı bir şekilde araştırılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesinin gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (16306) numaralı Dilekçe'nin İç Tüzük'ün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Verilen bilgiler için teşekkür ediyorum.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, tekrardan teşekkür ediyorum.

Engelli bireylerin istihdamının artırılması konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu dilekçe sahibi yurttaşımız engelli yurttaşların aldıkları maaşta, ücrette herhangi bir düzeltme talep etmemiş, istihdam talep etmiş yani iş istemiş. Bunu elbette kimden isteyecek? Bunu elbette devletten isteyecek. Bu konuda talebi eğer karşılanmıyorsa, karşılanamıyorsa başvurabileceği yer de işte tam da burası, milletin Meclisi.

Ben engelli bireylerin istihdam koşullarının artırılması hususunun sadece "yasal düzenleme gerektiriyor" deyip Başkanlık Divanı kararıyla reddedilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Şu anda engelli birey olup özel sektörde ya da kamuda istihdam edilen, çalışan emekli yurttaşların aynı zamanda yaşadığı sıkıntıların, sorunların da Meclis tarafından araştırılması gerektiğini düşünüyorum, araştırılabileceğini düşünüyorum. Bu nedenle bu konuda bir alt komisyon kurulması için verdiğimiz önergeye şu anda Genel Kurulda bulunan vekillerin desteklerini rica ediyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Ben.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Baran Bey.

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Engelli bireylerin istihdamının artırılması için öneriler sunan bu dilekçeyi bence Komisyonumuz kabul etmeliydi çünkü bu üzerinde araştırılması gereken, çok fazla irdelenmesi gereken bir konu.

Yakın zamanda biz yaşadığımız birçok istihdamla ilgili sorunlarda şunu yaşıyoruz: İşte, devletin belli kotaları var işe alım noktasında, kamunun, işte özel sektörün belli kotaları var ancak bazı engellilerimiz çalışabilir durumda görünmesine rağmen çalışamaz engellere sahipler. Örnek veriyorum, birçok iş alanında kendilerine iş bulamaz noktadalar. Bunun dışında, şöyle bir sorun var: Bu engellilerimiz mobil değiller yani işe gidemiyorlar, hayatlarını her zaman için bir kişiyle beraber yaşamaya mahkûmlar. Tabii, bu noktada, işi yok, yanında bir kişiyi de bağlıyor ve yeterince de destek alamadığında tedavisi, hayata tutunması ve toplumla beraber yaşaması çok zorlaşıyor. Bu sadece benim ya da sizin bireysel olarak değil gerçekten birçok çalışma grubuyla, bu işin ilgili ve bilgilileriyle üniversitelerle beraber oturulup yapılması gereken bir çalışma diye düşünüyorum.

Çok ayrıntıya girmeden şunu söyleyebilirim: Engelli istihdamının önündeki en önemli engellerden birisi engelli ulaşımıdır da aynı zamanda ve engellinin yanındaki hayattan koparttığı diğer engelli yakınıdır. Bu konular da bunun içerisinde değerlendirilerek istihdam noktasında daha gerçekçi çözümler ya da kâğıt üzerinde değil, daha uygulanabilir çözümler oluşturulması noktasında bizlerin de elimizden gelen bir şey olabilirse biz de bunun içerisinde seve seve oluruz. Sizleri de bu şekilde davranmaya davet ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

9.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8374 sayılı Kararına itirazı üzerine görüşülen (D28-16306) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8374 sayılı Kararına itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan (D28-16306) numaralı Dilekçe'nin, karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-16306) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14932) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-14932) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Yardımcısı Mustafa Burak Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun Burak Bey.

YASAMA UZMANI YARDIMCISI MUSTAFA BURAK YILDIZ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 20 Ocak 2025 tarihli ve (D28-14932) numaralı Dilekçe'de özetle, engelli kamu personelinin çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilmesi ve uzaktan çalışma modeline geçilmesi talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 10 Şubat 2025 tarihli ve 7653 sayılı Başkanlık Divanı kararıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 24 Şubat 2025 tarihinde engelli kamu personelinin

çalışma saatleri ve fizikî koşullarının günlük yaşamlarını ve verimliliklerini etkilediğini, bu nedenle çalışma saatlerinin düzenlenmesi ve uzaktan çalışma modeline geçilmesi gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-14932) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu, engelli kamu personelinin çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilmesi ve uzaktan çalışma modeline geçilmesi için yasal düzenleme yapılması kanaatine varmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkanım, özellikle Engelliler Haftası'nda engelli yurttaşlarımızın vermiş olduğu dilekçeleri, bu dilekçelerle ilgili Başkanlık Divanı kararları ve bizim itirazlarımızla ilgili görüşmeleri Engelliler Haftası'na aldığınız için öncelikle sizin şahsınızda Başkanlık Divanına teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Rica ederiz.

ALİ BOZAN (Mersin) - Ama aynı teşekkürü engelli yurttaşlarımızın yaşadığı sıkıntıların araştırılması konusunda verdiğimiz alt komisyon kurulması önerilerine "evet" demenizi... Ve sonrasında da aynı şekilde teşekkür etmek istiyorum çünkü çok kıymetli; engelli yurttaşların yaşadığı sıkıntı, sorunların konuşulabildiği bir hafta, yaygın bir şekilde konuşulabildiği bir hafta. Bu haftaya denk getirmişsiniz ama bu haftaya denk getirmişken bence şu an üzerine konuştuğumuz engelli kamu personelinin çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilmesi ve uzaktan çalışma modeline geçilmesi konusunda alt komisyon kurulmasıyla ilgili önergemize de biz "evet" demenizi bekliyoruz. Zira, engelli kamu personelinin çalışma saatleri ve fizikî koşulları günlük yaşamlarına ve verimli çalışmalarına önemli ölçüde etki etmektedir. Engelli kamu personelinin çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilmesini ve uzaktan çalışma modeline geçilmesini yurttaşlarımız talep etmektedir. Engelli kamu personelinin yürüttüğü işlerin önemli bir bölümü zaten bilgisayar destekli işlerdendir. Bu işlerin uzaktan çalışma yoluyla evlerden de yürütülebilmesi mümkündür. Engelli kamu personelinin ilgilendiren bu konunun detaylı olarak araştırılması ve engelli kamu personelinin hayatını kolaylaştıracak çalışmaların yapılabilmesi için bu konuda bir alt komisyon kurulmasını öneriyoruz ve şu an Komisyon Genel Kurulunda bulunan bütün milletvekillerinin önergemize desteklerini rica ediyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın Bozan, ben duyarlılığınız için tekrar teşekkür ediyorum.

Aslında kısmen size katılıyorum, yalnızca ben bu konuda yani çalışma koşulları ve uzaktan çalışmayla ilgili yasal mevzuatın düzenlenmesi konusunda daha kapsamlı bir yaklaşımla Komisyonumuzun bir çalışma yapması gerektiğinde sizinle hemfikirim. Çünkü özellikle Covid'den sonra uzaktan çalışma, ev, ofis sistemi çok yaygınlaştı, şu anda da birçok firma hibrit çalışma modelinde, daha da ötesi hafta sonlarının da uzatılması, bazı firmalar cumayı da tatil yaptı kendi personeline yani çok fazla değişiklik oldu çalışma biçimlerinde, koşullarında. Belki bu konuyu daha kapsamlı ele alarak, bir yerinde inceleme kararıyla ilgili bakanlıkları dinleyebiliriz, bu şekilde ele alabiliriz, daha sonraki bir toplantıda bunu değerlendirmeyi teklif ediyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Kanuni düzenlemeye gerek yoktur bence Sayın Başkanım bu konuda yani belki bir yönetmelikle falan da düzenlenebilir diye düşünüyorum ben, tam ayrıntılı incelemedim ama.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - İlgili bakanlıkların, özellikle Çalışma Bakanlığımızın bu konuda kapsamlı bir çalışma yaptığını da biliyorum. Belki gidip onları dinlemek ya da onları çağırıp dinlemek iyi olabilir. İşin içinde işte o zaman emeklileri de konuşuruz, engellileri de konuşuruz, engellilere, yaşlılara bakanları konuşuruz. Birçok başlıkta aslında çalışma koşullarıyla ilgili bilgilendirilmesi gereken konu var.

Söz almak isteyen başka üyemiz yok.

Şimdi, 2 önerge var, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Engelli kamu personelinin çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilmesini ve uzaktan çalışma modeline geçilmesi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-14932) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 10/2/2025 tarihli ve 7653 sayılı Kararına itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan (D28-14932) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-14932) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-13088) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-13088) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı kararına itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Gülhan AYGÜN'e söz veriyorum.

Buyurun Gülhan Hanım.

YASAMA UZMANI GÜLHAN AYGÜN - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 9 Aralık 2024 tarihli ve (D28-13088) numaralı Dilekçe'de özetle, özel sektörde çalışan öğretmenlerin özlük haklarıyla ilgili düzenleme yapılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 8/2/2007 tarihli 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu hükümlerinde değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 15 Aralık 2024 tarihli ve 6905 sayılı Başkanlık Divanı kararıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 27 Aralık 2024 tarihinde özel sektörde çok fazla çalışan öğretmen bulunduğu, kamuda çalışan öğretmenlerle aynı işi yapmalarına, kimi zaman iş yüklerinin kamuda çalışan öğretmenlerden fazla olmasına rağmen özlük haklarının kamuda çalışan öğretmenlerden farklı olduğu, aldıkları ücretler arasında çok büyük farklar bulunduğu, özel sektörde çalışan öğretmenler için taban aylık uygulaması olmamasının bu durumun en büyük sebebi olduğu, asgari ücretin altında ücretlerle çalıştırılan, çalışmak zorunda olan öğretmenlerin sayısının az olmadığı, özel sektörde çalışan öğretmenlerin okul sahibi işverenlerin insafına terk edildiği belirtilerek özel sektörde çalışan öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi, sorunlarının tespit edilmesi, sorunlarına çözüm bulunması için söz konusu dilekçenin İç Tüzük'ün 117'nci maddesi uyarınca Komisyon Genel Kurulunca incelenmesi ve değerlendirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-13088) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi 8 Ocak 2025 tarihli yazımızla ilgili kurumdan istenmiştir. Bu kapsamda, Komisyonumuza 17 Ocak 2025 tarihinde intikal eden Millî Eğitim Bakanlığının cevabi yazısında, özel okul öğretmenlerinin özlük haklarının MEB öğretmenleriyle eşitlenmesi ve özel okul öğretmenlerine yeşil pasaport verilmesine yönelik taleplerin yasal düzenleme gerektirdiği ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkürler Gülhan Hanım.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Özel sektör öğretmenlerinin sorunları... Şimdi, şu anda özel sektör öğretmenlerinin sayısı yaklaşık olarak 300 bin yani şu anda bizim üzerine tartıştığımız, konuştuğumuz konu ve dilekçe bu konuda yapılacaklar ya da yapılmayacaklar. Alt komisyon kurulması ya da alt komisyon kurulmaması 300 bin öğretmeni etkileyecek, aileleriyle birlikte yaklaşık olarak 1,5-2 milyon yurttaşı ilgilendiren bir konu üzerinde tartışma yürütüyoruz. Şu anda -özel sektör öğretmenlerinin ortalama maaşı maalesef- 15-20 bin lira gibi ücretlerle çalıştırılan özel sektör öğretmenleri var. Yine, bu özel sektör öğretmenlerinin 15 bin lira, 20 bin lira, 25 bin lira gibi ücretlerle çalışmak zorunda bırakılmalarından maalesef Millî Eğitim Bakanlığı bundan haberdar. Millî Eğitim Bakanlığı bundan haberdar olmasına rağmen bu konuda, özel sektörde çalışan öğretmenlerin sorunlarının, sıkıntılarının çözülmesi için herhangi bir adım atmıyor ya da denetleme görevini yeterince yerine getirmiyor çünkü özel sektörde çalışan öğretmenlerin çalıştıkları okulların, kursların tamamı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenmesi gerekiyor. Şu anda özel sektörde çalışan öğretmenler kamuda çalışan öğretmenlerle aynı işi yapıyorlar. Kimi zaman iş yükleri yani denetimin etkin bir şekilde yürütülmemesinden kaynaklı iş yükleri kamuda çalışan öğretmenlerden çok daha fazla ve çalışma koşulları kamuda çalışan öğretmenlerden çok daha ağır olmasına rağmen şu anda özel sektörde çalışan 300 bin civarında öğretmen asgari ücretin altında ya da asgari ücret seviyesinde ücretle çalışmak durumunda bırakılıyor. Ben Komisyonumuzun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin özel sektör öğretmenlerinin sorunlarının çözümüne sessiz kalmaması gerektiğini düşünüyorum. Her ne kadar tek bir yurttaşımız bu konuda bir dilekçe vermiş olsa da az önce de ifade ettim, üzerinde konuştuğumuz konu 300 bin civarında özel sektör

öğretmenini ilgilendirdiği için gelin, özel sektörde çalışan öğretmenleri, okulları âdeta ticarethane, okulları âdeta iş yeri olarak gören, okulları âdeta para kazanma yeri olarak gören işverenlerin insafına terk etmeyelim. Meclis olarak bu konuda sorumluluk alalım ve bu konuda bir alt komisyon kurarak özel sektör öğretmenlerinin sorunlarını detaylı bir şekilde araştırıp inceleyelim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Açıklamalar için teşekkür ediyorum.

Buyurun Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum tekrar Sayın Başkan.

Özel sektörde çalışan öğretmenlerin sorunlarının araştırılmasını ben de çok önemsiyorum. Ali Vekilimiz, tabii "300 bin öğretmen" dedi ama bu, sadece öğretmenlerimizin sorunu değil Atatürk'ün dediği gibi yeni nesil öğretmenlerin eseri olduğu için hepimizin de kendi hayatımızdan bildiğimiz üzere, hayatımızı şekillendirirken, kişiliğimiz oluşurken veya sonra yaşayacaklarımız hakikaten, çoğu zaman öğretmenlerimizin etkisi altında olmuştur. Ben şunu söyleyebilirim: Asgari ücretle çalışan, hatta asgari ücretin altında çalışan öğretmenler özellikle özel sektörde maalesef kendi yaşamlarını düşünürken yani eve nasıl gidip geleceğini, evin ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağını, yol parasını nasıl denkleştireceğini düşünürken tabii ki geleceğimiz olan çocuklara iyi bir eğitim verme konusunda da çok başarılı olamayacaklardır. Mutsuz, umutsuz, kaygılı ve geçim kaygısıyla yaşayan hiçbir öğretmen hiçbir çocuğa bir şey veremez diye düşünüyorum ve bazı okullarda da şunun yaşandığını da biliyoruz: Okullar tatilken bu öğretmenler işten çıkarılıyorlar, üç ay işsiz kalıyorlar, yazın hiçbir gelirleri yok, okulların açılmasını bekliyorlar, okullar açıldıktan sonra tekrar, aynı şekilde, asgari ücrete veya altında bir ücretle çalışmak zorunda kalıyorlar. Bu şekilde bir eğitim öğretim çocuklarımız için de geleceğimiz için de iyi değildir. Öğretmenlerimiz de bunu hak etmiyorlar. O yüzden, yasal düzenlemeler dışında da yapılacak şeyler vardır. Ben de bir komisyon kurulmasını talep ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın üyelerimiz, 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Özel sektör öğretmenlerinin sorunların konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyona siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını, bu alt komisyonunun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyonun adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-13088) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6905 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan ve (D28-13088) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederim.

Süleyman Şahan

Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-13088) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12533) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12533) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Gülhan Ayygün'e söz veriyorum:

Buyurun Gülhan Hanım.

YASAMA UZMANI GÜLHAN AYGÜN - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 16 Kasım 2024 tarihli ve (D28-12533) numaralı Dilekçe'de özetle atanamamış öğretmenlerin ve lisans mezunlarının istihdamına yönelik çeşitli hususlarda yasal düzenleme yapılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçeyle 8/2/2007 tarihli 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun hükümlerinde değişiklik ya da yeni kanun yapılmasının istendiği değerlendirilmiş ve 27

Kasım 2024 tarihli 6600 ve 6640 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 12 Aralık 2024 tarihinde sayıları neredeyse 1 milyona ulaşan, iş bulamayan öğretmen adayının her yıl yapılan KPSS sınavlarına bel bağlayarak mesleklerini yapabilmek için yıllarca çaba harcaması ancak atama sayılarının azlığı, özel okullarda esnek, güvencesiz ve düşük ücretlerle çalıştırılması veya fabrikalarda, inşaatlarda, iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirmeleri ya da kendi elleriyle yaşamlarına son vermeleri nedeniyle atanamayan öğretmen sorununun Komisyonumuzca değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-12533) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurul görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi, 25 Aralık 2024 tarihli yazımızla ilgili kurumlardan istenmiştir. Bu kapsamda, Millî Eğitim Bakanlığının 3 Ocak 2025 tarihinde Komisyonumuza intikal eden ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü'nün 9 Ocak 2025 tarihinde Komisyonumuza intikal eden cevabi yazılarında özel öğretim kurumlarında öğretmenlerin KPSS puanına göre görevlendirilmesi için yasal düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Gülhan Hanım.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Atanamayan öğretmenlerin sorunları uzunca bir süredir ülkenin gündeminde olan bir konu zira sayıları neredeyse 1 milyonu bulan atanamayan öğretmen var bu ülkede. İlkokul, ortaokul, lise üniversiteyi okuyor, bitiriyor ama yıllarca KPSS'ye bel bağlamak durumunda kalıyor, hatta üniversite bittikten sonra bir de KPSS'ye hazırlanmak için KPSS hazırlık kurslarına gidiyor, KPSS'ye hazırlıkla ilgili derhanelere gitmek zorunda kalıyor, oraya para ödemek zorunda kalıyor ama atama sayısının düşük olmasından kaynaklı atanamıyor ve bir sonraki yılı beklemek durumunda kalıyor. Atanamadığında öğretmenler ne yapıyor? Atanamadığında kimi zaman iş cinayetlerine kurban gidiyorlar, kimi zaman haberlerde inşaatla çalışırken iş cinayetine kurban giden atanamayan öğretmenleri okuyoruz ya da atanamadığı için kendi yaşamına kendi eliyle son veren öğretmenleri okuyoruz, izliyoruz ya da atanamadığı için, işi olmadığı için evlenemeyen öğretmenleri biz biliyoruz bu ülkede. Düşünün yani ilkokul, ortaokul, lise, üniversite, hepsi bitti, derhaneye gittiniz, hepsi bitti, sınava girdiniz. Yıllarca verdiğiniz o emek neredeyse, âdeta boşuna gidiyor. İşte, tam da bu nedenle sayıları 1 milyonu bulan öğretmenlerin sorunlarıyla ilgili Meclisin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Atanamayan öğretmenler meselesinin aynı zamanda şöyle bir boyutu var: Şu anda bizim ülkemizdeki ilkokul, ortaokul, liselere gidelim, tamamında öğretmen var mı? Yok. Şimdi, bir yanda öğretmen açığı var -Millî Eğitim Bakanlığının verileriyle de bu, ortada- bir yandan da atanamayan öğretmenler meselesi var. Bu meselenin çözülmesi gerekiyor, bu meselenin çözülmesiyle ilgili Meclisin sorumluluk alması gerekiyor. Ötesi, maalesef, biz atanamayan öğretmenleri az önce konuştuğumuz şekilde özel okul sahiplerinin insafına terk etmiş oluruz. Atanamayan öğretmenleri, öğretmenlerimizi özel okul sahiplerinin insafına terk etmemek için, onların insafına bırakmamak için Dilekçe Komisyonumuzca bir alt komisyon kurulmasını öneriyoruz ve teklif ediyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Nurhayat Hanım, buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Evet, atanamayan öğretmenler konusu ülkemizin son dönemde yaşanan derin sorunlarından bir tanesi. Şu anda ülkede 100 bin ücretli öğretmen var ve aynı işi yapan öğretmenlerimiz, maalesef, farklı statülerde farklı maaşlar, farklı sosyal haklara sahipler. O nedenle, bir kere, bunların atanması gerektiğini belirtmemiz gerekiyor. Yine, şuna bakarsak her gün Millî Eğitim Bakanlığının önünde... Aslında "atanamayan öğretmen" diyorum, yanlış kullanıyorum "atanmayan öğretmen" dememiz gerekiyor çünkü atanmasının önünde bir engel yok ama siyasi bir irade bu öğretmenleri atamıyor. Seçim öncesinde Sayın Cumhurbaşkanı mülakatı kaldıracağını beyan etmişti fakat seçimden sonra "Mülakat gibi mülakat yapacağız." diye bir açıklama yaptı Millî Eğitim Bakanı. Bu açıdan da öğretmen adayları mağdur oldular ve verilen sözler tutulmadı. Bu yüzden de her gün Millî Eğitim Bakanlığının önünde atanmayan öğretmenler için gıyaben cenaze namazı kılıyorlar ve birçoğu, maalesef, kamuoyuna yansıyan acı haberlerle -işte, cebinden 3-5 lira çıkarak- hayatlarına, canlarına kıyıyorlar; inşaatla çalışırken -bu konuda, tabii, uzmanlıkları vesaire olmadığı için- iş kazalarıyla hayatlarını kaybediyorlar. Bunların eğitimlerini aldıkları alanda gençleri, çocukları yetiştirmek üzere atanması elzemdir.

Aynı zamanda, uzun yıllardır iktidar ikili öğretime son vereceğini ve tekli öğretime geçeceğini beyan ediyor ki bu da maalesef bir türlü hayata geçmiyor, çocuklar sabahçı-öğlenci şeklinde eğitim görmek zorunda kalıyorlar. Eğer bu öğretmenler atanırsa bu konuda da çözüm olacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Sayın üyelerimiz, 2 önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Atanamayan öğretmenlerin sorunları konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkilerini Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?
Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-12533) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6640 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-12533) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-12533) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

13.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12636) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6655 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12636) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/11/2024 tarihli ve 6655 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzman Yardımcısı Mustafa Burak Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun Burak Bey.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI MUSTAFA BURAK YILDIZ - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 21 Kasım 2024 tarihli ve (D28-12636) numaralı Dilekçe'de özetle, zorunlu askerliğin kaldırılması ve vicdani ret hakkı düzenlemesi yapılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Kasım 2004 tarihli ve 6655 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 12 Aralık 2024 tarihinde, vicdani ret; bireyin ahlaki, dinî ya da politik nedenlerle askere gitmeyi reddetmesi anlamına gelmekte ve Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi kapsamında bir hak olarak değerlendirildiği ve kendi tercihi nedeniyle askere gitmek istemeyen bireyler yaptırımlarla karşılaşırken, diğer yandan ekonomik imkânı olanların bedelli askerlik yapabilmesi toplumda adalet duygusunu zedelediği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-12636) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurul görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi ve zorunlu askerliğin kaldırılması ile vicdani ret hakkı düzenlenmesine yönelik bir mevzuat çalışması olup olmadığının bildirilmesi 25 Aralık 2024 tarihli yazımızla ilgili kurumlardan istenmiştir. Bu kapsamda, Komisyonumuza intikal eden Millî Savunma Bakanlığının 22 Ocak 2025 tarihli ve Adalet Bakanlığının 6 Şubat 2025 tarihli cevabi yazılarında özetle, zorunlu askerliğin kaldırılması ile vicdani ret hakkı düzenlemesi için yasal düzenleme yapılmasının gerektiği ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Burak Bey.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında, üzerine konuştuğumuz konu şu boyutuyla önemli: Bu ülkede yaşayan bütün yurttaşların kendisini devlet nezdinde eşit yurttaş olarak görebilmesi açısından önemli. Düşünün, bir yurttaş "Ahlaki tercihim, inancım ya da politik tercihim nedeniyle ben askere gitmek istemiyorum." dediğinde bu ülkede birçok yaptırımla karşı karşıya kalıyor. İşte, ahlaki inanç ya da politik sebeplerle askere gitmeyi istemeyen yurttaşların duruşuna "vicdani ret" deniyor. 2025 yılı İnsan Hakları Derneği verilerine göre vicdani ret başvurusu yapan yurttaş sayısı 2 bin. Bu yurttaşlar açık bir şekilde askere gitmek istemediklerini ifade ediyorlar ve vicdani ret hakkının yasal düzenleme altına alınmasını talep ediyorlar. Bunun yanı sıra, bir grup yurttaşımız daha var, herhangi bir sebebi yok, çalışma koşullarıdır, ekonomik koşullardır, ailevi sebeplerdir; askere gitmek istemiyor. Yaşı geliyor 20'ye ama "Ben gitmek istemiyorum." diyor, vicdani ret müessesesini de bilmiyor, bu nedenle vicdani ret açıklaması yapmıyor ama askere gitmek

istemiyor; herhangi bir yerde, işte, bir GBT uygulamasıyla karşı karşıya kaldığında tutanağını yiyor, cezasını yiyor, cezası bir kenarda duruyor; bu da diğer yurttaş grubu.

Bir de başka bir yurttaş grubu olan var, askere gitmek istemiyor ama parası var, işte, parası olduğu için gidiyor, parasını yatırıyor ve askerlik yapıyor, bedelli askerlik yapıyor.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Bir ay gidiyor.

ALİ BOZAN (Mersin) - İşte, o kişi askerlik yapmış oluyor ama, bir ay gidiyor, bir ay da olsa ücret ödeyerek... Eğer ücretsiz bir şekilde, az önce söylediğim gibi yani ekonomik sebeplerle, ailevi sebeplerle askere gidemeyen ya da gitmek istemeyen yurttaşlara "Git, bir ay askerlik yap." şeklinde bir hak tanınsa bunlar da yapacaktır, vicdani retçiler bunu da kabul etmiyor yani sadece bir gün dahi... Diyor ki: "Benim inancım, tercihim, politik duruşum gereği ben askerlik yapmak istemiyorum." O, ayrı bir yerde ama bir yandan parası olanın âdeta askerlik yapmadığı ama parası olmayan yurttaşın askerlik yapmak zorunda kaldığı ya da askerlik yapmayıp her GBT kontrolünde ceza yediği bir sistemde biz bu ülkede yaşayan yurttaşlara şunu diyemeyiz: "Ülkede yaşayan herkes eşittir." İşte, eşitlik olmadığının açık göstergesi yani açık, net arkadaşlar. Parası olan bir ay yapıyor, o bir ay da yani çoğu arkadaş anlatıyor, askerlik maskelik yapılmıyormuş.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Yok, yok, yapılıyor.

ALİ BOZAN (Mersin) - Gidip bir ay...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Dün oğlum geldi, geçen hafta gittim, oğlumu aldım, geldim, vallahi tam yaptırmışlar yani askerlik.

ALİ BOZAN (Mersin) - Yani şöyle: Bedelli askerlik yaptı, o.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Yaptı.

ALİ BOZAN (Mersin) - Bir şey demiyorum, hayır, hayır. Bu imkânı vardı...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Yani, sizden de yapanlar var, onun şeyi olmaz.

ALİ BOZAN (Mersin) - Hayır, buna bir itirazım yok. Bakın, bu imkânı var, bu imkânı değerlendirmiş, bu imkânı kullanmayı tercih etmiş, hani buna bir itirazım yok, buna saygı duyuyorum ama aynı imkânın, aynı olanağın asgari ücretle çalışmak zorunda kalan yurttaş da verilmesi gerekiyor. İşte, bu tam şudur: Yurttaşların devlet nezdinde tamamının eşit olması için, bizim bu ve benzeri eşitsizliklerin tamamını gidermek için adımlar atmamız gerekiyor, çalışmalar yapmamız gerekiyor ki bu ülkede yaşayan 85 milyonun tamamı herhangi bir sıkıntı, sorun yaşadığında şunu söyleyebilsin: "Ben devlet nezdinde, resmî kurumlar nezdinde diğer, benim dışımdaki 84 milyon küsur kişiyle eşitim." duygusunu bizim yurttaşlarda yaratmamız gerekiyor. İşte, tam da bu nedenle, bu konuda bir alt komisyon kurulmasına dair verdiğimiz önergeye Genel Kurulumuzda bulunan bütün vekil arkadaşların "evet" oyu kullanmasını rica ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Şimdi, 2 önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Zorunlu askerliğin kaldırılması ve vicdani ret hakkının düzenlenmesi konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan
Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

13.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/11/2004 tarihli ve 6655 sayılı Karar'ına itirazı üzerine görüşülen (D28-12636) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/11/2004 tarihli ve 6655 sayılı Karar'ına itirazı üzerine görüşülmekte olan ve (D28-12636) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar vermesini arz ve teklif ederim.

Süleyman Şahan
Yozgat

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-12636) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12537) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-12537) numaralı Dilekçesi hakkında Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Mesut Emre Karaköse'ye söz veriyorum.

Buyurun Mesut Bey.

YASAMA UZMANI MESUT EMRE KARAKÖSE - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon Üyeleri; Komisyonumuza iletilen 18 Kasım 2024 tarihli ve (D28-12537) numaralı Dilekçe'de özetle, ev kiralalarının ve gıda enflasyonunun azaltılması konusunda çeşitli düzenlemeler yapılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda ve 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 15 Aralık 2024 tarihli ve 6821 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararı'na Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 27 Aralık 2024 tarihinde, ülkede yaşanan ekonomik krizin en çok kiracılara etkilediği, kiralara yapılacak zammın yüzde 25'le sınırlandırılmasına dair yasal düzenlemenin dahi kira artışlarının önüne geçemediği, ekonomik krizle birlikte gıda enflasyonunun yükseldiği, toplumun çok geniş kesimlerini etkileyen kira artışları ve gıda enflasyonu konusunda Meclisin harekete geçmesinin tarihi bir sorumluluk olduğu gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararı'na süresi içinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-12537) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurul görüşmelerine esas olmak üzere dilekçedeki talep konusunun incelenmesi ve ev kiralalarının ve gıda enflasyonunun azaltılmasına yönelik bir mevzuat çalışması olup olmadığının bildirilmesi 15 Ocak 2025 tarihli yazımızla Ticaret Bakanlığı'ndan istenmiştir. Bu kapsamda, Komisyonumuza intikal eden Ticaret Bakanlığının 29 Ocak 2025 tarihli cevabi yazısında özetle, konut kiralalarının 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Kira Sözleşmesi" başlıklı Dördüncü Bölümü'nün Birinci ve İkinci Ayırımlarında yer alan 299'uncu ila 356'ncı maddeleri arasında düzenlendiği, kira bedelinin nasıl belirleneceği ve belirlenmiş kira bedeline ilişkin yargı yoluna nasıl başvurulabileceğine ilişkin hususların anılan Kanun'un 344'üncü ve 345'inci maddelerinde açıkça ifade edildiği ve kısıtlama yapılabilmesi için yasal düzenleme yapılması gerektiği, öte yandan 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 13'üncü ve 14'üncü maddeleriyle 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapıldığı, bu değişikliklerle üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarını engellemek ve gerekli hâllerde idari para cezası kararı almak amacıyla Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu oluşturulduğu, yapılan düzenlemeyle 6585 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasında üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılamayacağı hükmüne yer verilerek üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı uygulamalarının yasaklandığı ve belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket ettiği tespit edilen üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler hakkında 2025 yılında tespit edilen her bir aykırılık için 143.930 Türk lirasından 1 milyon 439 bin 300 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulandığı, ilave tedbir ve kısıtlamalar için yeni yasal düzenlemelerin gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Mesut Bey.

Şimdi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bizim memleketimizde birçok konu kâğıt üzerinde o kadar tatlı ki, kâğıt üzerinde tatlı, düzgün, şirin, çok düzgün gidiyor ama maalesef bir de gerçeklik var. Şimdi, ev kiralari meselesini konuşuyoruz. Bildiğiniz üzere, geçmiş dönemde ev kiralalarına yapılacak zammın yüzde 25'le sınırlandırılmasına dair bir yasal düzenleme yapılmıştı, süreliydi bu yasal düzenleme ama hepimiz biliyoruz ki maalesef o tarihlerde çok büyük bir kesimde o yüzde 25'e uyulmadı bir şekilde. Yurttaşlar, kiracılar zaten zor koşullarda yaşıyorlar. İşte, yüzde 25'i ev sahibi kabul etmedi, yüzde 50, yüzde 60, yüzde 70, yüzde 80, yüzde 100 yaptı; gidip dava açacak parası olmayan kiracı vardı, ona itiraz edemeyecek kiracı vardı ve bu sıkıntılar bugünlere kadar geldi. Şimdi, biliyoruz yani TÜİK, özellikle kimi konularda rakamları böyle küçülten bir Kurumumuz, hani daha böyle az gösterelim, küçük gösterelim, maalesef böyle bir Kurumumuz. Mesela, enflasyonla ilgili... Yıllardır TÜİK, enflasyon sepetinde esas aldığı verileri açıklamıyor, dava açılıyor, mahkeme kararı veriliyor, ona rağmen açıklamıyor. İşte, her şeyi minimal gösteren TÜİK verilerine göre dahi 2025 yılında kira artış oranı yüzde 60. Yine, her şeyi minimal gösteren TÜİK verilerine göre 2025 yılında gıda enflasyonu yüzde 50. Peki, kira artış oranı yüzde 60 iken, gıda enflasyonu yüzde 50 iken asgari ücrete yüzde kaç zam yapıldı? Ya da emeklilerin maaşlarına yüzde kaç zam yapıldı? Ya da memurların maaşlarına yüzde kaç zam yapıldı? İşte, tam da o nedenle şunu söyledim: Evet, bazı konular kâğıt üzerinde çok düzgün, kulağa da çok hoş geliyor ama ev kiralari ve gıda enflasyonu meselesi bu ülkede yaşayan 85 milyon yurttaşı etkiliyor. Evet, 85 milyonun tamamı kiracı değil, bir kısmı ev sahibidir ama gıda enflasyonu herkesi etkiliyor. Tabii ki şunu biliyoruz: İşte, tuzu kuru olan kesimin umurunda değil gıda enflasyonu, ekmeğe ne kadar zam gelmiş, yağa ne kadar zam gelmiş, elektriğe, doğal gaza ne kadar zam gelmiş umurunda değil ama milyonlarca, on milyonlarca yurttaşı ilgilendiren bu konuda ben, bizim bir araştırma yapabileceğimize inanıyorum. Yani, bunun önünde hiçbir engel yok. Biz, bugün, burada "Biz ev kiralari ve gıda enflasyonu ile ilgili bir araştırma yapacağız, alt komisyon kuracağız." desek kim bize ne diyecek? Gidelim, bu konudaki tüketici derneklerini de dinleyelim, gidelim TÜİK'i de dinleyelim. TÜİK'e diyelim ki: "Ya, siz bu enflasyon

verilerini hazırlıyorsunuz ya neye göre hazırlıyorsunuz? Bu enflasyon verileri neye göre gidiyor?" Bakanlıkları da dinleyelim ve bunu yaparken de dışarıdan bir göz olarak yapalım, sadece vekil sıfatımızla yapalım, iktidar vekili, muhalefet vekili sıfatlarımızı bir kenara bırakalım ve ben şuna gerçekten canıgönülden inanıyorum; dışarıdan bir gözle yaklaşımla, iktidarıyla muhalefetiyle bir vekil grubunun ortaklaşmasıyla bu ülkedeki birçok meselenin çözülebileceğine inanıyorum. Bu nedenle ben bizim Dilekçe Komisyonumuz olarak bir yerden başlamamız gerektiğini düşünüyorum. İşte, tam da bu nedenle milyonlarca yurttaşı ilgilendiren ev kiralari ve gıda enflasyonu konusunda bir alt komisyon kurulmasına dair önergemize tüm vekillerin desteklerini rica ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Evet, Sayın Başkanım, lütfen...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Çok teşekkür ediyorum.

Ben de Dilekçe Komisyonumuza başvurulmuş dilekçeyle ev kiralari ve gıda konusundaki enflasyonun azaltılmasıyla ilgili düzenlemeler talep edilmesini haklı buluyorum ve Başkanlık Divanının yeni bir kanun değişikliği veya yeni bir kanun gerektirdiği gerekçesiyle reddini doğru bulmuyorum. Şöyle ki, şimdi, biz Komisyon olarak yürütme üzerinde birtakım yetkilere sahibiz.

Özellikle gıda enflasyonuna değinmek istiyorum. Şimdi, örneğin, Tarım Kanunu'nun uygulanmasını sağladığımız takdirde, çiftçilere verilecek destek neticesinde, bir kere üretim maliyetleri düşecek, Tarım Kanunu'ndan kaynaklı alacaklarını alacak olan çiftçiler üretim konusunda sıkıntı yaşamayacağı için elbette bu konunun da gıda enflasyonunun düşmesine bir katkısı olacaktır.

İkincisi, yine, işte, daha çok lojistikten kaynaklı yakıt giderlerinin artması nedeniyle yaşanan, hani üreticiden çıkıp tüketiciye giden aşamadaki noktada gıdanın üzerine binen yükün azaltılması konusunda da yakıt giderinin düşürülmesi; yine, işte kooperatifliğin desteklenmesi, üretici ile tüketicinin bir araya getirilmesini sağlayacak mekanizmaların oluşturulması, en çok da desteklenmesi gereken, tarımda bir planlamanın yapılmasıdır diye düşünüyorum. Ülkemizde en çok yaşanan sorun bu plansızlık. Plansızlık nedeniyle bir sene para eden ürünü ertesi sene bütün çiftçiler ekiyor, sonra bu sefer arz patlaması yaşandığı için fiyatlar düşüyor, çiftçinin elinde kalıyor. Bu nedenle, Bakanlık bir planlama yaparsa... Yani ne kadar ihtiyaç var, ne kadar tüketiliyor, ne kadar üretilebilir; bunu yaptığımız takdirde, planlamayla elbette ki daha verimli üretim sağlanacaktır. Bu anlamda da gıdada arz fazlalığı veya talepten kaynaklanan nedenlerle fiyat konusunda da bir dengesizlik yaşanmayacaktır ve enflasyonun artmasının da önüne geçilecektir diye düşünüyorum. Bunlar da bir kanuni düzenleme gerektirmiyor, var olan kanunların uygulanması ve Bakanlığın bu konuda adımlar atması yeterlidir. Biz de Dilekçe Komisyonu olarak bu konuda çalışma yaparsak ülkemiz açısından büyük bir katkı olur diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Başkanım...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Salih Bey.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sadece bir bilgi olsun diye söyleyeyim, Tarım Bakanlığımız birçok ilde bu konuyla ilgili çalışma başlattı. Şu anda her bölgede, her ilde o yıl hangi ürüne ihtiyaç varsa o ürünle ilgili desteklemeler verilecek. O ürünü ekmek istemeyip de kendi bildiğini ekmek isteyenler de desteklemeden faydalanmayacak. Böyle bir çalışma yapılıyor şu anda Tarım Bakanlığında.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Sayın üyelerimiz şimdi 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Ev kiralari ve gıda enflasyonu konusunda ayrıntılı şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyona siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmaları yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-12537) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 15/12/2024 tarihli ve 6821 sayılı Kararı'na itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan (D28-12537) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan

Yıldız Konal Süslü

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyon yetkisiyle birlikte Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-12537) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

15.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16061) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16061) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Karar'a itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Mesut Emre Karaköse'ye söz veriyorum.

Buyurun Mesut Bey.

YASAMA UZMANI MESUT EMRE KARAKÖSE - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 4 Mart 2025 tarihli ve (D28-16061) numaralı Dilekçe'de özetle Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî ve/veya vekiline ödenecek meblağın güncellenmesi ve kamu görevi niteliğinde olan CMK hizmetlerinden yapılan vergi kesintilerinin kaldırılması talep edilmiştir.

Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 4/12/2024 tarihli ve 6098 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda ve vergi kanunlarında değişiklik yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 14 Mart 2025 tarihli ve 8352 sayılı Başkanlık Divanı kararıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı kararına Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 27 Mart 2025 tarihinde kendini avukat tutamayacak yurttaşlara barolar tarafından görevlendirilen avukatlara ödenen ücretlerin oldukça düşük olduğu, CMK sistemi uyarınca görevlendirilen avukatların ücretlerinin iyileştirilmesi, yaşadıkları sorunların araştırılması ve çözüm önerileri geliştirilmesi gerektiği gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-16061) numaralı Dilekçe'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Mesut Bey.

Şimdi, Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu tartıştığımız konu Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek meblağın güncellenmesi ve kamu görevi niteliğinde olan CMK hizmetlerinden yapılan vergi kesintilerinin kaldırılması için yasal değişiklik.

Şimdi, bu meseleyi şöyle anlatayım: Şu anda bir yurttaş yargılandığında eğer kendisine avukat tutacak ekonomik durumu yok ise baro tarafından kendisine avukat atanıyor, aynı zamanda 18 yaşından küçükse talebi olmaksızın kendisine avukat atanıyor ve o avukatın ücreti devlet tarafından ödeniyor. Şu anda...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Daha önce yoktu bu.

ALİ BOZAN (Mersin) - Vardı, vardı; daha önce de vardı.

BEHİYE EKER (İstanbul) - Baro tarafından ödenmiyor mu?

ALİ BOZAN (Mersin) - Yok, Adalet Bakanlığı tarafından barolara gönderilen ödenek; bunu devlet ödüyor. Yani Bakanlık ödenek gönderirse baro, süresinde ödeme yapıyor ki şunu ifade edeyim: Özellikle İstanbul'da, hani geçtiğimiz günlerde oradaydım, avukat arkadaşlarımdan uzunca bir süredir CMK ücretlerinin ve adli yardım ücretlerinin ödenmesinde sıkıntı yaşandığına dair serzenişleri vardı. Yani burada bir örnekleme yapayım; şimdi, vatandaşın avukatı yok, baro tarafından avukat görevlendirdiğinde ağır cezada bir avukat avukatlık yaptığında şu anda kendisine ödenen ücret 9.871 TL yani devlet tarafından ödendiğinde...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Değişiyor mu?

ALİ BOZAN (Mersin) - Şöyle, mahkeme mahkeme değişiyor. Mesela, ağır ceza mahkemesine 9.871 lira; asliye ceza mahkemesinde, çocuk mahkemesinde 5.502 lira.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Brüt mü?

ALİ BOZAN (Mersin) - Bu brüt ve bu ücret nasıl bir ücret biliyor musunuz? Yani şu anda avukat arkadaş görevlendirildi, o dava on yıl da sürse o davayı takip etmek zorunda, o davada karar çıktığında istinaf etmek zorunda, istinaf kararını Yargıtaya göndermek zorunda, daha sonra on sene sonra o karar Yargıtaydan ya da istinaf mahkemesinde bozulup geldiğinde yine on sene sonra da o davayı takip etmek zorunda bu ödenen ücret karşılığında. Yani bildiğin, bizzat devlet eliyle angarya yaptırılıyor avukatlara.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Avukatlığın cazibesi kalmamış demek ki!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Maalesef öyle.

ALİ BOZAN (Mersin) - Şöyle; bakın, başka bir şekilde söyleyeyim: Bir avukat avukatlık yaparken kendi özel bürosuna bir vatandaş geldiğinde orada da devletin belirlediği bir asgari tarife var. Vatandaşa diyor ki: "Avukata ağır ceza mahkemesinde en az 48.000 lira ödeyeceksin." Avukata da diyor ki: "Sen ağır ceza mahkemesinde bir dava aldığında en az 48.000 lira alacaksın. 48.000 lirayı almamışsan da 48.000 lira üzerinden benim vergimi ödeyeceksin."

Şimdi, yine geldik aynı meseleye; devlet öderken 9.871 lira, vatandaş öderken 48.000 lira. Şimdi, devlet mi güçlü, vatandaş mı güçlü; devlet mi zengin, vatandaş mı zengin? Elbette devlet daha güçlü, elbette devlet daha zengin. Ha, burada mağduriyeti kim yaşıyor? Mağduriyeti özellikle genç avukat arkadaşlar... CMK sisteminden yapılan görevlendirmelerde, bu sistemde özellikle mesleğe yeni başlamış avukat arkadaşlarımız yer alıyor ve öyle bir sistem ki gece saat ikide size karakoldan görevlendirme gelebilir. Gece saat ikide sizin karakola nasıl ulaştığınız, hangi şekilde ulaştığınız kimseyi ilgilendirmiyor. Evet, cüzi bir miktar...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Almama gibi bir şansı var mı?

ALİ BOZAN (Mersin) - Var var, şöyle, sistem şu: Mesela, isterse gece nöbet listesinden kendini kapatıyor veya hafta sonundan kapatıyor veya bayramda kapatıyor. Ama şeyi düşünün, tercihen de olsa gece, hafta sonu, bayramda çalışmak zorunda olan bir yıllık, iki yıllık, üç yıllık bir avukattan bahsediyoruz ve bu avukatlara ödenen ücretlerin komikliğinden bahsediyoruz. İşte, tam da bu nedenle bu mesele yüz binlerce avukatı ilgilendiriyor. Özellikle son yıllarda merdiven altı hukuk fakültelerinden kaynaklı -maalesef bunu kullanmak zorundayız- avukat sayısının çok fazla olmasından dolayı bu konu özellikle mesleğe yeni başlamış, büyük bir heyecanla okulunu bitirmiş avukatları ilgilendirdiği için en azından CMK uyarınca görevlendirmesi yapılan avukatlara ödenecek ücretin asgari tarifeye eşitlenmesi için bir çalışmanın yapılması gerekiyor.

Bu söylediğim rakamlar her yıl Barolar Birliği ve Adalet Bakanlığı tarafından açıklanan yönetmelikle belirlenen rakamlardır. Yani vatandaş öderken 48.000, devlet öderken 9.800; bence hiçbir vicdan bunu kabul etmez. Bu nedenle Dilekçe Komisyonu Genel Kurulumuzun bu konuda bir alt komisyon kurması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Başka söz almak isteyen üyemiz var mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Buyurun Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, başvuru Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince müdafilik ve vekillik kapsamında ödenen ücretlerin artırılmasını talep ediyor ve kamu hizmeti olduğu için vergilerin de kaldırılmasını talep ediyor; çok haklı bir talep.

Şimdi, ben de bir avukatım ve tabii, mesleğimize ilk başlarken zorunlu müdafilik kapsamında görev almak hem sonuçta savunma hakkı herkesin hakkı, o anlamda onurlu bir görev hem de mesleğe yeni başladığınız için bir ofis açmışsanız onun giderlerini karşılayabilmek için ve mesleğe başlamak için elzem yani bütün meslektaşlarımız bu süreçlerden geçiyor. Şöyle söyleyeyim: Ben ilk arabamı CMK ücretlerinden biriken alacaklarımla almıştım yani birkaç ay ödenmemişti ve birikmişti, oradan toplanan parayla araba almıştım kendime avukat olarak ama şu anda avukat arkadaşlarımız CMK ücretleriyle 2 kişi yemeğe bile gidemiyorlar, gerçekten o kadar erimiş durumda.

Bu konuda bir de şunu söyleyelim: Evet, vekil arkadaşımız ifade etti yani gecesı gündüzü yok, elbette ki zorunlu değilsiniz sistemi kapatabiliyorsunuz ama zorunlusunuz. Neden dersiniz; işte, avukat büro açmışsa onun kirası, sigortası, diğer giderleri, bunları karşılamak için bir şekilde giderlerini çıkarmak zorunda. Maalesef, avukat sayısının çok fazla artmış olması, çok fazla hukuk fakültesinin açılmış olması neticesinde de avukatlar çok zor koşullarda çalışmak durumunda kalıyorlar. Yani sigortalı olarak çalışırlarsa asgari ücretle çalışıyorlar. Bir avukat dört yıl, beş yıl hukuk fakültesi okuyor ve asgari ücretle çalışıyor. Ben şunu söylüyorum avukat arkadaşlara, diyorum ki: Garson olarak çalışsanız hem bahşişiyle şusuyla busuyla daha fazla ücret kazanıyorsunuz hem hiçbir sorumluluğunuz yok, eve gittiğiniz an her şey bitmiş oluyor ama avukat olarak çalışmanın çok büyük sorumluluğu var. En ufak bir hatada, bir tebligatı almazsanız, bir duruşmaya girmezseniz, bir temyizi atlarsanız ağır cezada yargılanıyorsunuz çünkü savunma hakkı kutsal bir hak ve bunu ihmal etmeye gelmiyor. CMK görevi de bir kamu görevi, kamu görevinden vergi alınması da hakikaten vergi mantığına uymayan bir şey. Mutlaka bu şeyin asgari ücret, avukatlık asgari ücret tarifesi seviyesine çıkarılması gerekiyor. Bir davayı aldığınızda da 1-2 celseyle bitmiyor, yıllarca sürebiliyor. Şöyle söyleyeyim: Ben on yıldır avukatlık yapmıyorum ama hâlâ eski dosyalardan -ne bileyim- çekilme dilekçesi vermemiş olduğumuz varsa arıyorlar. Yani Yargıtaydan, Danıştaydan hâlâ tebligat gelebiliyor, uzun yıllar onun sorumluluğunu taşıyorsunuz, ağır bir sorumluluğu var ama ücretler gerçekten çok düşük ve mutlaka avukatlık konusunda bu ücret tarifesinin ele alınması gerekiyor. Bu da bir kanuni düzenleme gerektirmiyor yani bu tarifeyi Bakanlık düzenliyor, mutlaka bunu ele almalıyız Komisyon olarak diye düşünüyorum.

Talebi ben de destekliyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Sayın üyelerimiz, şimdi, 2 önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekili ödenecek meblağın güncellenmesiyle kamu görevi niteliğinde olan CMK hizmetlerinden yapılacak vergi kesintilerinin kaldırılması konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını, bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz yok.
Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

15.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16061) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanun veya kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8352 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülmekte olan (D28-16061) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Şahan
Yozgat

Yıldız Konal Süslü
İstanbul

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda, redaksiyon yetkisiyle birlikte, Genel Kurul kararı olmak üzere (D28-16061) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olup olamayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A) Görüşmeler (Devam)

16.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16616) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/03/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazına ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Şimdi, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısmında yer alan Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın (D28-16616) numaralı Dilekçe hakkında Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarih ve 8664 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşmelere başlıyoruz.

Dilekçe hakkında yapılan işlemler konusunda Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Yasama Uzmanı Yardımcısı Mustafa Burak Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun Burak Bey.

YASAMA UZMAN YARDIMCISI MUSTAFA BURAK YILDIZ - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; Komisyonumuza iletilen 17 Mart 2025 tarihli ve (D28-16616) numaralı Dilekçe'de özetle, şartlı tahliyesi geri alınan mahkûmlara yönelik yasal düzenleme yapılması talep edilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği değerlendirilmiş ve 27 Mart 2025 tarihli ve 8664 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararı'na Mersin Milletvekili Ali Bozan tarafından 9 Nisan 2025 tarihinde, cezaevlerinde idare gözlem kurulu kararlarıyla tahliyeleri ertelenen mahkûmların sorunlarının çözülmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi gerekçesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir. Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararı'na süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen (D28-16616) numaralı Dilekçe hakkında Komisyon Genel Kurulu, şartlı tahliyesi geri alınan mahkûmlara yönelik yasal düzenleme yapılması kanaatine varmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Mersin Milletvekili Ali Bozan'a itirazları konusunda söz veriyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) - Evet, son alt komisyon kurulması için önergemiz.

Ya, bu konuda aslında herhangi bir yasal değişiklik yapmaya gerek yok. Şimdi, özellikle benim hem itiraz dilekçemde hem bu konuda bir komisyon kurulmasına dair önergemde gerekçesinde özellikle idare gözlem kurulu kararıyla şartlı tahliyesi ertelenen yurttaşlardan bahsediyorum. Yani bunun için yasal bir değişikliğe gerek yok. Adalet Bakanlığı sadece şunu söyleyecek, idare gözlem kurullarına diyecek ki: "Düzenli kararlar verin, hukuka uygun kararlar verin, vicdana uygun kararlar verin." Yani yapması gereken sadece bu ama maalesef biz şu anda Adalet Bakanının duruşuna, yaptığı açıklamalara baktığımızda bundan çok uzak. Yani sanıyorum bundan iki hafta önceydi, Sayın Adalet Bakanı bir açıklama yaptı, dedi ki: "40 maddeyi aşkın bir paket hazırladık. Bu paketi biz milletvekillerine gönderdik." Biz baktık, sorduk bize gelmiş bir şey var mı diye, yok. "Ya, bize gelmemiş." dedik. Tamam, biz muhalefetiz, belki iktidar vekillerine gitmiştir, sorduk, onlara da giden bir şey yok. Ya, şimdi, özellikle Adalet Bakanının 400'e yakın cezaevinde 400 bini aşkın yurttaşın bulunduğu bir zamanda özellikle bu konularda yaptığı açıklamalarda bence çok daha dikkatli olması gerekiyor. Şundan kaynaklı: Çoğu zaman... Şimdi bu açıklamayı yaptı, Meclise gelen bir şey yok, Komisyona gelen bir şey yok, vekillere gelen bir şey yok ama işte "Paket hazırladık, gönderdik..." Bu konuda daha dikkatli davranması gerektiğini düşünüyorum. Şundan kaynaklı: Açık cezaevlerinden yurttaşlar beni arıyor, diyorlar ki: "Mecliste paket varmış." Ya, Mecliste hiçbir şey yok diyorum. "E, televizyonda alt yazı geçiyor." diyorlar. Yani yazık günahdır, 400 bin yurttaş, 400 bin yurttaşın yakınları, emin olun, Meclis TV'yi en çok takip edenler. Şimdi, bu kadar yurttaşın yakinen beklediği paketler, yasal değişiklikler konusunda hepimizin çok daha özenli ve dikkatli davranması gerektiğini düşünüyorum ve bu konuda da yasal değişikliğe gerek olmadan, idare gözlem kurullarının hukuka ve vicdana uygun kararlar verebilmesi için, hem idare gözlem kurulu kararıyla şartlı tahliyesi ertelenen yani cezaevinde kalması gereken süre uzatılan yurttaşların dinlenmesi, aynı zamanda idare gözlem kurullarının da dinlenmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü şu anda idare gözlem kurulları âdeta mahkemelerin üzerinde

alışıyor. Mahkeme kişiye bir ceza vermiş, İnfaz Kanunu gereğince cezaevinde kalması gereken bir süre var ama bu süreler idare gözlem kurulu kararlarıyla çoğu zaman maalesef hukuka ve vicdana aykırı bir şekilde, çoğu zaman keyfi bir şekilde uzatılıyor. Bakın, "Fazla kitap okudun." diye tahliyesi ötelenen yurttaşlar var, "Az kitap okudun." diye tahliyesi ötelenen yurttaşlar var. Ya da çok spesifik bir örnek vereyim: Yurttaş 35 yaşında cezaevine girmiş, 30 yıl cezaevinde kalmış, şu an 65 yaşında. Tahliyesi ötelenirken denilmiş ki: "Buradan çıktığında örgüte katılır." Bizzat cezaevi müdürüyle konuştum " Ya, Müdür Bey, etmeyin eylemeyin, 65 yaşında bir yurttaştan bahsediyoruz. Yani 65 yaşında bir yurttaş tahliye olduğunda ne olur? Tahliye olduğunda gider evine; otuz yıl cezaevinde kalmış zaten, ömrünün yarısını cezaevinde geçirmiş." dedim. Bu nedenle...

İdare gözlem kurulları şöyle anlaşılmasın: Sadece politik sebeplerle cezaevine girmiş yurttaşlar açısından sıkıntılı kararlar verdiğini düşünmüyorum; suç ayırımı olmaksızın idare gözlem kurullarının vicdana ve hukuka aykırı kararlar verdiği kanaatindeyim. Bunun uygulamalarını sıklıkla görüyoruz. Bu şekilde mağduriyet yaşayan, cezaevinde bulunan yurttaşların kendilerinin ve ailelerinin bizlere çok sayıda başvurusu var. İşte tam da bu nedenle ben Komisyonumuzun bu konuda inisiyatif alması gerektiğini ve bu konuda bir alt komisyon kurmamız gerektiğini düşünüyorum ve öneriyorum.

BAşKAN SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen üyemiz yok.

Sayın üyelerimiz, şimdi 2 önerge var, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

şartlı tahliyesi geri alınan mahkûmlara yönelik yasal düzenlemeler konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılımlarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan

Mersin

BAşKAN SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyemiz yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

IV.- KARARLAR (Devam)

16.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşülen (D28-16616) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına ilişkin karar

BAşKAN SUNAY KARAMIK - Sayın üyelerimiz, İç Tüzük'ün 117'nci maddesi gereğince yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle dilekçenin bir karar konusu olamayacağına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27/3/2025 tarihli ve 8664 sayılı Kararı'na itirazı üzerine görüşölmekte olan ve (D28-16616) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olamayacağına karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman şahan
Yozgat

Yıldız Konal Süslü
İstanbul

BAşKAN SUNAY KARAMIK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, yapılan değerlendirmeler ve kabul edilen önerge doğrultusunda, redaksiyon yetkisiyle birlikte, Genel Kurul kararı olmak üzere ve (D28-16616) numaralı Dilekçe'nin karar konusu olmayacağını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli üyelerimiz, gündemimizin "İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları" kısımdaki işlerin görüşmelerini tamamladık.

Bu süreçte özverili ve titiz çalışmaları için, başta yasama uzmanlarımız olmak üzere tüm Komisyon personelimize teşekkür ediyorum.

Gündemimizde görüşölecek başka konu olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Gösterdiğiniz sabır ve anlayıştan dolayı hepinize ayrıca teşekkür ediyorum.

İyi günler diliyorum.

Kapanma Saati: 17.12